Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 20 גראשען

היינט 12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 271 | Łódź, Niedziela, 25 Listopada 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, יח כסלו תרצ"ה | № 271

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פראנצויזישע נאטע צו פוילען

בעשטעטיגט געווארען דורכן פראנצויזישען מיניסטארען-קאבינעט

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

— די פראנצויזישע פרעסע שרייבט זעהר פיל וועגען די געשפרעכען פון פראנצויזישען אויסערן-מיניסטער לאוואל מיט'ן סאוויעטישען אויסערן-קאמיסאר ליטווינאוו. „פטי פאריזיען" שרייבט, אז די בעגעגעניש איז געווען פיל מעהר ווי א געוועהנליכער פארמאליטעט. ס'איז געווען א זעהר הארציגע און פריינדליכע בעגעגעניש.

„מאטען" שרייבט, אז די בעגעגעניש איז צושטאנדגעקומען א דאנק ליטווינאוו'ס איניציאטיוו. ליטווינאוו איז פערזענליך זעהר ווייט אנגאזשירט אין דער פראנצויזיש-סאוויעטישער דערנעהנטערונג פאליטיק. אין געוויסע ראוו. קרייזען ווערט ער אפילו שטארק אנגעגריפען צוליב דער דאזיגער פאליטיק און ער בעמיהט זיך דעריבער זי צו דערפיהרען צו קאנקרעטע רעזולטאטען.

די צייטונג דערציילט, אז ליטווינאוו האט דערמאהנט לאוואלען די לעצטע דייטשע פרובען צוריק זיך צו דערנעהנטערען צום ראטענפערבאנד. לאוואל האט פון זיין זייט זיך בעמיהט צו געפינען אן אויסוועג, וואס זאל פון איין זייט איינהאלטען די צוזאמענארבייט מיט'ן ראטענפערבאנד און פון דער צווייטער זייט — נישט אנגאזשירען צופיל פראנקרייך. ליטווינאוו איז גוט אינפארמירט, אז די פראנצויזישע רעגירונג וועט ענטפער'ן די באנעכסטע טעג דעם פוילישען אויסערן-מיניסטער בעק אויף זיין לעצטען דאקומענט וועגען מזרח-פאקט.

„פטי פאריזיען" פערזיכערט, אז לאוואל וועט איצטער אריינפיהרען געוויסע ענדערונגען אין פראיעקט וועגען מזרח-פאקט. דערמיט וועט לאוואל ארויסווייזען זיין סימפאטיע און נאכגיביגקייט לגבי פוילען. לאוואל האפט אויך פערזענליך צו ווירקען אויפ'ן פוילישען אויסערן-מיניסטער בעק, צוליב דעם אבער, וואס דער לעצטער איז אינגאנצען נישט געקומען קיין זשענעווע, וואלט מען געדארפט דרינגען, אז ער האט נישט קיין אינטערעס פאר אזא בעגעגעניש.

„לע זשור" פערזיכערט, אז לאוואל האט בעצייטען דעם פראיעקט וועגען מזרח-פאקט באר אויפ'ן קאטעגארישען פערלאנג פון סאוויעטישען אויסערן-קאמיסאר ליטווינאוו.

„עקסצעלסיאר" מיינט, אז פראנקרייך דארף פערלאנגען, דאס פוילען זאל ענדליך פערנעהמען א קלארע שטעלונג. אין דער דיפלאמאטיע איז שווער א לאנגע צייט צו שפילען אויף צוויי טישען — אין א בעשטימטען מאמענט מוז מען זיך ענטשליסען.

„עקא דע פארי" מיינט, אז לאוואל וואקעלט זיך צופיל. דער ווידערשטאנד פון פוילען און פון היטלער-דייטשלאנד געגען מזרח-פאקט דארף אנטרעפען אויף א דעצידירטע אקציע פון פראנקרייך. אין מאמענט, ווען דער רוב דייטשע גענעראלען קומט דעמאנסטראטיוו אין בנין פון דער סאוויעטישער אמבאסאדע אין בערלין, כדי דארט צו בעערען דעם 17-טען יאהר-טאג פון דער באלשעוויסטישער רעוואלוציע, איז דער חוב פון פראנקרייך צו שטארקען איהר צוזאמענארבייט מיט'ן ראטען-פערבאנד, מיט דער קליינער אנטאנטע און מיט דער באלקאנישער אנטאנטע.

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

לאוואל איז נעכטען פריה אוועקגעפאהרען קיין פאריז, פון וואנען ער וועט זונטאג צוריקקומען קיין זשענעווע. אין פאריז וועט לאוואל אונטערשרייבען א נאטע צו פוילען וועגען מזרח-פאקט. די נאטע וועט זיין א געהיימע, ווייל אויך די לעצטע פוילישע נאטע האט געטראגען דעם זעלבען כאראקטער. לאוואל האפט נאך אויף א פערשטענדיגונג מיט פוילען.

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

די היינטיגע זיצונג פון מיניסטארען-ראט איז געווען אינגאנצען געווידמעט דעם ארומרעדען די פראבלעמען פון דער אויסערן-פאליטיק, ובפרט די נאטע פון דער פראנצויזישער רעגירונג צו פוילען. מיט די בעראטונגען האט אנגעפיהרט דער פרעזידענט לעברען.

נאכ'ן רעפעראט פונ'ם מינ. לאוואל האט דער מיניסטארען-ראט אינגאנצען אפראבירט דעם טעקסט פון דער נאטע, וואס דארף איבערגעשיקט ווערען דער פוילישער רעגירונג.

די האוואס-אגענטור שטרייכט אין שייכות דערמיט אונטער, אז דער אינהאלט פון דער נאטע וועט אזוי ווי דער דאקומענט פונ'ם מינ. בעק, וואס איז איבערגעגעבען געווארען דעם מינ. בארטו — נישט פערעפענטליכט ווערען. די דיסקרעציע דערקלעהרט זיך מיט קורטואזיע-סיבות לגבי פוילען.

די פראנצויזישע נאטע דריקט אויס רעגלע וואונשען פון נעהמען אין אכט בעזונדערע פארבצהאלטען, וועלכע די פוילישע רעגירונג האט ארויסגערוקט.

די פראנצויזישע פרעסע שטרייכט אונטער, אז אין הסכם מיט די דערקלעהרונגען, וואס דער מינ. לאוואל האט אפגעגעבען אין די אויסערן-קאמיסיעס פון פארלאמענט — זאל די פראנצויזישע נאטע נעהמען אין בעטראכט די בעווארענישען פון פוילען לגבי ליטע, מחמת צווישען פוילען און ליטע איז נישטא קיין נארמאלע דיפלאמאטישע בעציהונגען. די פראנצויזישע נאטע זאל זיך אויך רעכענען מיט די בעציהונגען פון פוילען און טשעכאסלאוואקיי, ווי אויך מיט דייטשלאנד, מיט וועלכער פוילען האט אין יאנואר ה. י. אונטערגעשריבען א נישט-אגרעסיע אפמאך.

אויב דייטשלאנד וועט אטאקירען

וועט די איטאליענישע ארמעע אריין קיין עסטרייך

לאנדאן, 24 (ספ. טעל.)

ווי עס איז מודיע דער „דיילי העראלד", איז צווישען מוסאליני און קאנצלער שושניג געשלאסען געווארען א מינדליכע פערשטענדיגונג, אז אין פאל ווען דייטשלאנד וועט אטאקירען עסטרייך, אדער עס וועט פארקומען א היטלעריסטישע פערשווערונג זאל די איטאליענישע ארמעע, מיט'ן הסכם פון דער עסטרייכישער רעגירונג, ארייננמארשירען קיין עסטרייך.

ווי ענגלאנד און אמעריקע

וויל יאפאן זיין אזוי שטארק אויפ'ן ים

וואשינגטאן, 24 (ספ. טעל.)

דער יאפאנישער אמבאסאדאר האט דערקלערט, אז יאפאן איז גענייגט אנצונעהמען פאלגענדיגען פאריטעט בנוגע די ים-בעוואפענונגען: 3—3—3. דאס הייסט, אז ענגלאנד, אמעריקע און יאפאן זאלען האבען די זעלביגע כוחות אויפ'ן ים.

אמעריקאנער יודען אינטערווענירן

ביי דער ווינער רעגירונג

וועגען די לעצטע אנטי-יודישע ארויסטרעטונגען

וואשינגטאן, 24 (יט"א טעלעגראפיש).

א דעלעגאציע פון יודישען אמעריקאנישען קאנגרעס מיט סטיפען וויז בראש, האט בעזוכט דעם עסטרייכישען געזאנדטען אין וואשינגטאן, די דעלעגאציע האט געשילדערט די לעצטע אנטי-יודישע ארויסטרעטונגען, וואס מעהרען זיך לעצטענס אין עסטרייך. די דעלעגאציע האט געפאדערט, אז דער געזאנדטער זאל דערוועגען אינטערווענירען ביי דער ווינער רעגירונג. דעם געזאנדטען איז איבערגעגעבען געווארען אן אויספיהרליכען מעמאריאל, וועלכער איז איבערגעשיקט געווארען קיין ווין.

ערב דער גרויסער אינטערנאציאנאלער

אנטי-דייטשער באיקאט-קאנפערענץ

אדוו. אונטערמייער שוין געקומען פון אמעריקא

לאנדאן, 24 (יט"א טעלעגראפיש)

אין צוזאמענהאנג מיט דער אינטערנאציאנאלער אנטי-דייטשע באיקאט-קאנפערענץ, וועלכע קומט פאר דעם 26 און 27 ד.ח. איז קיין לאנדאן געקומען אדוואקאט אונטערמייער פון אמעריקע. ס'ווערען געמאכט אלע בעמיהונגען צו זיכערען דער קאנפערענץ דעם געהעריגען ערפאלג.

צוריקגעשיקטע קיין פוילען ווערען בעשולדיגט

אין קאמוניזם

ווארשא, 24 (טעלעפאניש).

אין סעפטעמבער האט די פוילישע ים-ליגע גדיניע-אמעריקע איינגעארדענט אן אויספלוג אויף א שיף קיין ראטען-פערבאנד. צוויי פון אויספלוג, שמואל גוטפריינד אדער זאכאריאש פאליטצבער און זיין חברטע חנה טאבאטשניק זענען איבערגעבליבען פרייוויליג אין ראטען-פערבאנד.

די ראטען - מאכט האט זיי אבער אפגעשיקט צו דער פוילישער גרענעץ קיין סטאלפצע און זיי איבערגעגעבען דער פוילישער פאליצי. דא האט מען זיי פער'משפט צו 6 חדשים טורמע פאר אומלעגאל בלייבען אין ראטען-פערבאנד. נאכ'ן אורטייל האט מען זיי געבראכט קיין ווארשא, וואו זיי וועלען ווערען גע'משפט פאר פיהרען א קאמוניסטישע טעטיגקייט.

נאך לאנגע און שווערע ליידען .איז געשטארבען אונזער הייסגעליבטער און אונפערגעסליכער זוהן, ברודער, שוואגער און אנקעל

ב"ע

ראובן גרונדמאן

שילער פון 8-טער קלאס גימנאזיום אויף פאמארסקא 46/48

איז בליהענדען עלטער פון 19 יאהר.

די לוי' קומט פאר היינט זונטאג, ד. 25 נאוועמבער 1934, 12 בייטאג פון טרויער-הויז זגערזשער 10, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

כעמיש-
באקטעריאלאגישער
לאבאראטאריום

מ. שאץ

לאדז,
פיעטריקאווער 37

פיהרט דורך זעמטליכע
ערצטליכע אנאליזען פון
אורין, בלוט, פלעגמע
א. א.

נאך קורצע און שווערע ליידען
איז פרייטאג געשטארבען אונזער
ליבער מאן, פאטער און פעטער

נ"ע יעקב

ראזענבערג

(לאנגיעהריגער פוטער-
הורטאווניק אין לאדז
(געוואוינט פולסודסקיעגא 56

אין עלטער פון 59 יאהר.

די לוי' איז פארגעקומען דעמזעלבען טאג, וועגען וואס עס טיילט מיט די פאמיליע.

הזכרה.

היינט, זונטאג, ד. 25-טען נאוועמבער ד.י.
12 א זייגער בייטאג צו דער ערשטער שמערצליכער
יאהרצייט נאך אונזער ליבען פאטער, שוויגערפאטער
און גרויספאטער

אברהם גרינוואלד ז"ל

קומט פאר אויפ'ן בית-החיים א פייערליכע הזכרה
און די צנטהילונג פון דער מצבה
צו וועלכער אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע ווערען
העפליך געבעטען צו קומען. די פאמיליע.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען מיין הייסגעליבטער זוהן, אונזער טייערער ברודער, שוואגער און פעטער

ב"ע שמואל יוסף קאזלאווסקי

ב"ר מנחם מאיר ז"ל

איז בליהענדען עלטער פון 30 יאהר.

די לוי' קומט פאר היינט זונטאג, ד. 25 נאוועמבער 1934
12 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז צעגעלניאנא 17, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

פראנקרייך לייקענט אפ די קלאנגען

וועגן דער עקזיסטענץ פון א פראנצויזיש-סאוויעטישען מיליטער-אפמאך

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

דער פארלאמענט האט אויף זיין נאכט־זיצונג נישט געקוקט אויף דער אבסטרוקציע פון די קאָמוניסטען, אנגענומען 14 פונקטען פון מיליטער־בודזשעט. דער דעפ. אנדרין פון די רעכטע האט אנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט צו האבען א שטארקע ארמעע. אונטערשטרייכענדיג, אז דייטשלאנד רוקט ארויס פרעטענזיעס צו די דייטש־רעדענדיגע לענדער, וועלכע אלזאס־לאטרינגען אריינגערעכענט. דער סאציאליסט פלאנש האט געפאדערט גרויסע אפשפארונגען אין מיליטער־בודזשעט און אויך איינפיהרען א מאנאפאל אויף דער פאבריקאציע און האנדעל מיט געוועהר.

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

אויף דער נאכט־זיצונג פון פארלאמענט האט דער סאציאליסט שיפע געמאכט פאראורפען דער בערליכט־אפגעבער ארשימבא. פאר וואס דער לעצטער האט זיך ארויסגעזאגט פאר פערלענגערען די דינסט־צייט אין מיליטער.

ענטפערענדיג דעריויף, האט דעפ. ארשימבא דערציילט, אז זייט ער האט צוגעשטעלט זיין ראפארט (וועגן פערלענגערען די מיליטער־דינסט) האט ער בעקומען א סך גראטולאציע־בריף פון רוסישע קאמוניסטען.

די האדיגע ווערטער האבען ארויסגערופען א צערייצטקייט אויף די קאמוניסטישע בענק. דער קאמוניסט רעבא זשאו האט געפאדערט אנצורופען די נעמען פון די קאמוניסטען און צו וויזען די בריף.

דעריויף האט ארשימבא געענטפערט: די בריף זענען פון קאמוניסטען, וואס פערנעהמען הויכע אמטען.

ביים ארומרעדען דעם ארטיקעל 24 האבען די סאציאליסטען קאנסטאטירט די סומע פון 518 טויזענד פראנק, וואס איז אסיגנירט אויף אויסצוהאלטען א מיליטערישען אגענט אין מאסקווע. דער ארטיקעל איז געגען די שטימען פון דער אפאזיציע אנגענומען געווארען.

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

„ער נובעל", רעדענדיג וועגען דער שטעלונג פון די ראדיקאלען, שרייבט, אז די רעגירונג זעהט נישט פאר דאס איינפיהרען צוויי־יאהריגע מיליטער־דינסט. די ראדיקאלען זענען אבער אנטשלאסען צו זיכערען די באציאנאלע פערטיידיגונג און צו שטימען פאר אלע מיליטער־קרעדיטען.

„ליאם לובר", דער געוו. ארגאן פון קלעמאנסא, שרייבט, אז די רעגירונג האלט פאר נויטיג צו פערלענגערן די דינסט־צייט אין מיליטער און אז די רעפובליקאנער וועלען דורכפאר שטימען, פונקט ווי זיי האבען דאס געטון אין יאהר 1913.

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

אין זיין רעדע האט דער דעפ. ארשימבא צ. א. געזאגט, אז נישט ער איז געווען דער ערשטער וואס האט געבראכט פאר דער עפענטליכקייט דעם מצב פון דער דייטשער ארמעע. געטון האט עס פריהער נאך די סאוויעטישע פרעסע. אין דעם איצטיגען מאמענט דינט שלעכט דעם ענין־שלום דער־יעניגער, וואס טענה'ט, אז דער קאנצלער היטלער היט שטרענג אפ דעם ווערסיילער טראקטאט.

לויט זיין מיינונג, האט דייטשלאנד זיך בעמיהט אויפצורייצען געגען דעם ראטען־פערבאנד — פוילען און יאפאן. נאר א ממשות'דיגער הסכם צווישען פראנקרייך און ראטען־פערבאנד קאן סטאבילזירען דעם שלום.

ראטען־פערבאנד — האט ער ווייטער געזאגט — פערמאגט א מעכטיגע און גוט־אויסגעאיבטע ארמעע, וועלכע וועט אונז קומען צו הילף, בעת א קאנפליקט מיט דייטשלאנד.

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

די האוואס־אגענטור טיילט מיט:

דאס אויסערן־מיניסטעריום דערקלערט, אז אלע קלאנגען בנוגע דער מכלומרשטער עקזיסטענץ פון א מיליטערישען פראנצויזיש־סאוויעטישען אפמאך, האבען קיין שום גרונד נישט.

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

די בעכטיגע דערקלערונג פון דעם בעריכט־אפגעבער פון מיליטערישען בודזשעט, דעפ. ארשימבא האט געמאכט א שטארקען רושם אין די פאליטישע און זשורנאליסטישע קרייזען. דאס אונטערשטרייכען פון די ראליע פון דער סאוויעטישער ארמעע און פון דער פראנצויזיש־סאוויעטישער דערנעהנטערונג, ובפרט דאס אויסדריקען די כוונה פון ביהילפיג צו זיין פראנקרייך מיט'ן סאוויעטישען מיליטער אין פאל, פון א קאמפף מיט דייטשלאנד, איז אויפגענומען געווארען אלס א בעשטעטיגונג פון דער עקזיסטענץ פון א מיליטער־בונד צווישען פראנקרייך און די סאוויעטען.

דאס אויסערן־מיניסטעריום האט דעריויף דערקלערט, אז „די קלאנגען בנוגע דער עקזיסטענץ פון א מיליטערישען פראנצויזיש־סאוויעטישען בונד האבען קיין שום יסוד נישט.

יאפאנישע רעגירונג לערנט זיך...

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

די דייטשע אינפארמאציע־ביורא איז מודיע פון טאקיא, או דער יאפאנישער מיניסטאריען־ראט האט בעפולמעכטיגט דעם פרעמיער, אז אין פאל דער פארלאמענט וועט אויסדריקען אומצוטרוי דער רעגירונג, זאל דער פרעמיער פארשלאגען דעם מיקאדא פונאנדערצולאזען דעם פארלאמענט.

פאר גאלד, בּיזשוטעריע און לאמבארד־סוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזדאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

אויגען־קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221 72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען־קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פון לונגע, הארץ און סקלעראז־קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

צו דער חתונה, וועלכע איז פארגעקומען שבת, ד. 17/XI פון פרל. צעשא בערגמאן מיט ה' שמוליק עלבוים ווינשען מיר זיי א גליקליך צוזאמענלעבען. אפרים וויעלונסקי און פאמיליע.

וויכטיג פאר מחותנים
נאר פאר 20 זל.
גיב איך אפ דעם זאל מיט מוזיק, קעלנער, קעכין, ליכט, טישטעכער, גאפעסער, פלאטין, אלעס זעמטליכע, וואס עס איז נאר נויטיג צו א חתונה,
אין דעם שעהנעם זאל
פאלודניאווא 10
געדענקט, נאר 30 זל.
ד. פרידוואלד,
פאלודניאווא 10.

אויערען, נאז און האלז
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11—1 און פון 5—8 אוונט.

דעם ה' ו. פרעזעס ר'
גרשון גלאטער און פרוי
א הארציגען מזל־טוב צו די תנאים פון זייער ליבע טאכטער
י. א. פיינגאלד
און פרוי

די 1־טע און בילינגסטע קוועלע פון
רעשטען
אויף פאלטענס און אנציגער
פון די בעסטע בּיליצער און טאמאשאווער סחורות, די מאדערנסטע מוסטערן, אין א גרויסען אויסוואהל. בעקומט מען נאר ביי
R. Szcześliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09
געדענקט, פראנט 2 שטאק.

בעקאנטמאכונג
עס ווערט מיטגעטיילט אז מאנטאג אינדערפרי דעם 26. נאוו. ה. י. קומט אן א פרישער טראנספארט
פיטלינגען
צו זעהר בּילליגע פרייזען.
דער פערקויף קומט פאר
12 אלטשטאט 12
קומט און איבערציינט אייך

אכטונג, קאלאניאל־הענדלער!
דער קאלאניאל־הענדלער־פעראיין, שרודמיעסקא 20, פאדערט אויף אלע קאלאניאל און נאביאל־הענדלער צו קומען מאסענווייז אויף דער
פערזאמלונג
וועלכע קומט פאר היינט זונטאג, דעם 25־טען נאוועמבער 4 א זייגער נאכם. עס ווערט בעהאנדעלט
די פראגע פון די האנדעלס־שעה'ן
די פערוואלטונג.

אטוואצק
קלימאטישע וואלד־סטאציע
7.50 זל. טעגליך
Sanatorjum
D-ra med. W. PRZYGODY
לונגען - אפטיילונג: ס'ווערען בעהיילט לונגען־קראנקע לויט די נייעסטע מעטאדען.
כירורגישע אפטיילונג: ווערען געמאכט: אדמע, איבערברעכונג פון פערוואקסונגען, דורכשניידען פונ'ם נערוו א. ז. וו.
ספעציעלער פאוויליאן: ריטשאלט־פרייזען צוגעפאסט צו דער איצטיגער קריזיס־צייט. נעמען ארום: פולע אויסהאלטונג, מעדיצין, אויפזיכט, רענטגען, אנאליזען א"א.
כשר'ע קיך! געשמאקע כשר'ע קיך. כשר'ע קיך!
פאר רעקאנוואלעסצענטען זארגפעלטיגע אויפזיכט.

אכטונג, שוסטער!
דערמיט מאכט די פערוואלטונג פון שוסטער־צעך בעקאנט, אז צוליב דער קורצער צייט צו פערזארגן זיך מיט האנדווערקער־קארטען, איז דער סעקרעטאריאט אפען א גאנצע וואך פון 8—10 אווענד חוץ דאנערשטאג און פרייטאג.
די פערוואלטונג פון שוסטער־צעך
לאדז, פאלודניאווא 22.

צו דער עפענטליכקייט!
דערמיט מעלדען מיר דער עפענטליכקייט, אז ביים קאנפעקציאנער יונתן כימאוויטש (נאוואמיעסקא 28) שטרייקען די שניידער־כאלופניקעס מענסקי און דאמסקי. דער שטרייק ווערט אנגעפיהרט פון ביידע מאגאזין־שניידער־כאלופניקעס־פעראיינען. די פאדערונגען זענען, בעצאהלען דעם חוב, וואס די פירמא איז שולדיג די שניידערס פאר ארבייט און אויסצאהלען יעדע וואך פאר דער ארבייט, א מענשליכע בעהאנדלונג, נישט אראפנעהמען 10% פאר אויסצאהלען קאסע און איינמעלדען די כאלופניקעס אין דער קראנקען־קאסע.

לויט'ן בעשלוס פון ביידע פערוואלטונגען, איז אויב דער שטרייק וועט זיך היינט נישט ענדיגען, וועלען ביידע פאריינען איינמעלדען די כאלופניקעס פון דער פירמא אין דער קראנקען־קאסע און דעם גאנצען קאנפליקט איבערגעבען דעם ארבייטס־אינספעקטאר.
דאמען־שניידער־כאלופניקעס־פעראיין
אין לאדז, פאמארסקא 53.
קאנפעקציע שניידער־מייסטער־כאלופניקעס־פעריין
אין לאדז, טרעמבאפס־פלאץ 7.

בעקאנטמאכונג.
די פערוואלטונג פון צענטראלען סוחרים־און פאבריקאנטען־פערבאנד אויף דער לאדזער וואיעוואדזטווע פיעטריקאווער 10 מאכט בעקאנט די ג. מיטגלידער, אז מאנטאג, ד. 10 דעצעמבער ד. י. 5 א זייגער נאכם. צום 1־טען טערמין און 7 א זייגער אווענד צום צווייטען טערמין קומט פאר אין אייגענעם לאקאל אן אויסערגעוועהנליכע
אלגעמיינע פערזאמלונג
מיט פאלגענדען טאג־ארדנונג: 1) אויסוועהלען א ראטמאן אין דער האנדעלס־ און אינדוסטריע־קאמער אין לאדז.
בעמערקונג: לויט'ן פאראגראף פון די פעראיינס־סטאטוטען איז די אלגעמיינע פערזאמלונג, וואס איז בערופען צום צווייטען טערמין רעכטקרעפטיג אהן אנבעטראכט פון די אנוועזענדע צאהל מיטגלידער, אלע מיטגלידער ווערן געבעטן פינקטליך און צאהלרייך צו ערשיינען.

מודעה. ברוך־קראנקע! קריפעל!
ליידענדע אויף פערשידענע ביין־פערקריטונגען פון גוף (הויקערם)!

אין לאדז נעמט אויף דער אמת'ער וועלט־בעריהמטער ספעציאליסט
Ortoped DYR. Natan Rapaport
פון וויען מיט 30־יעהריגער פראקטיק און נעמט אן פון 9 פריה ביז 1 מיטאג און פון 3 ביז 7 איוענד
אין לאדז, פילסודסקיעגא № 23
(פריהער וסכאדניא 23) טעל. 231-89
ברוך־ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערן אהן בלוטיגע אפעראציעס ראטעוועט אייער געזונט כל־זמן ס'איז נאך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען־קאפ, די קישקעס ווערען פערדרעהט און מ'קען בראנדיג ווערען.
א הילף און א רפואה! דורך מיין מעטאדע ארפונדענע ספעציעל הייל־באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע ברוכען און בעזייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע ביי אנפאנגס־ברוכען. מיין ספעציאליטעט איז אויך: הייל־אפאראטען נאך דעם סיסטעם פון פראפעסאר ד"ר האפא. ד"ר העסינג און קאללאט. געגען אלערליי פערקריפלונגען, פערקרימטע פיס ווי אויך שמערצענדע פלאט־פיס
פאר אמפוטירטע אינוואלידען אמעריקאנישע קונסט־פיס (סאלאן־ארבייט).
פאר דאמען נאך אפעראציעס קינסטליכע ברוסטען.
ביים צראפלאזען זיך פון מאגען, קישקעס און געבירט־מוטער, עמפפעהל איך ספעציעלע הייל־באנדאזשען לויט דעם סיסטעם פון פראפ. ד"ר גלענארד.
געדענקט די אדרעס:
ארטאפעדישע אנשטאלט 23 פילסודסקיעגא 23.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
עמפ'אן פון 8—11 פריה און פון 1[30]—2[30] מיטאג און פון 5—9 אווענד.
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן!
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.

לעכער
ווערען אויסגעגאזט
ביי ג. נארדמאן
שרודמיעסקא 8.

Dr. Artur Banasz
כירורג־אוראלאג
וואלטשאנסקא 23
טעלעפאן 139-88.
נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
שערפיעז 37 (בענעדיקטא) 6.
נעהמט אן פון 5—7 נאכם.

געגען הורא-פאטריאטיזם

און מיט נייע דראהונגען טרעט ארויס געבעלס

היטלער האלט נאך א שלום-דרשה

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

די דייטשע פרעסע-אגענטור האט פארעפענט־ליכט אויסצוגען פון היטלערס געשפרעך מיט׳ן פראנצויזישן דעפוטאט גאי.

היטלער האט צ. א. דערקלערט, אז די איצ־טיגע פערשארפונג פון דער סיטואציע איז א פועל־יוצא פונ׳ם פארשטייענדיגן פלעביסציט אין סאאר־געביט. דער פארוואורף, אז די דייטשן גרייטן צו אן אטענטאט — האט ער געזאגט — איז א ליגן. מיר וועלן רוהיג אננעהמען דעם רעזול־טאט פון פלעביסציט, אומאפהענגיג דערפון ווי ער וועט ארויספאלן.

רעדענדיג וועגן די טראקטאטן, האט היטלער דערקלערט, אז עס קאן קיין מאל ניט זיין וועגן איבערזיקן דעם גרעניץ־סלופ.

ווייטער האט ער זיך זוידע, ווי בכלל די לעצטע צייט, דערקלערט מיט זיינע שלום־כוונות, און געזאגט, אז אויב פראנקרייך און דייטשלאנד וועלן זיך צווישן זיך פארשטענדיגן, וועלן די שכנות׳דיגע פעלקער אפאטעמען, און די עקא־נאמישע לאגע אין גאנץ איראפע וועט פארבע־סערט ווערן.

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

דער פראפאגאנדע־מיניסטער געבעלס האט גע־האלטן א רעדע אין ספארט־פאלאץ וועגן אקטו־עלע ענינים פון דער דייטשער אויסערן־פאליטיק.

אונטערשטרייכענדיג דערביי די דייטשע שלום־איבטענצן — האט ער דערקלערט, אז ער געפינט נישט קיין בארעכטיגונג פאר די פאטריאטן, וועל־כע שלעפן זיך ארום מיט׳ן קריגס־ליד: „זיגרייך וועלן מיר פראנקרייך שלאגן"...

מיר ווילן בפירוש אלץ, טון, כדי צו קומען צו אן ענטגילטיגן הסכם מיט פראנקרייך. ווער עס וועט אונז אבער אנגריפן — דער זאל גע־דענקען, אז ער האט צו טון מיט א פאלק, וואס איז תמיד גרייט צו שיצן זיין עקזיסטענץ. מיר וועלן גיין אויף הנחות, ווייל מיר ווייסן, אז באר אויף׳ן וועג פון אלגעמיינע קאמפראמיסן קאן קו־מען צו שלום.

דאן האט געבעלס דערקלערט, אז ער וועט נישט טאלערירן קיין הורא־פאטריאטן, ווייל דאס פאלק וועט נישט זאט ווערן פון וויוואט־געשרייען אין בעצוג צו די שעדיגער — די „קריטיקאסטערס" וועט אנגעווענדט ווערן קאנצענטראציע־לאגער.

„ס׳איז בעסער, אז 10 טויזענד מאן זאלן זיך געפינען הינטערן שטעכעל־דראהט, איידער די גאנצע וועלט זאל זיך אפטרייסלן פון דייטשלאנד".

אפגענומען די קאנצעסיעס

פון ארע טאבאק-הורטאווניעס אין פוילן

ווארשא, 24 (טעלעפאניש).

דער פוילישער טאבאק־מאנאפאל האט געקינ־דיגט מיט 2 וואכן צוריק די קאנצעסיעס פון אלע טאבאק־הורטאווניעס אין לאנד.

דער דאזיגער שריט איז געמאכט געווארן אין שייכות מיט אדורכגעפיהרטע פראיעקטן צו רעארגאניזירן דעם פערקויפס־סיסטעם פון די טא־באק־ארטיקלען. די קאנצעסיעס אויף טאבאק־הור־טאווניעס זאלן בכלל בטל ווערן.

קריגס-ראט איז ראטען-פערבאנד

איז צוריק געשאפען געווארען

מאסקווע, 24 (ספ. טעל.)

נעכטען איז מיט א דעקרעט בעשטימט גע־ווארן א קריגס־ראט ביים פאלקס־קאמיסאר פאר שוץ־ענינים. דער ראט בעשטייט פון דעם אמאליגן רעוואלוציאנערן מלחמה־ראט, וואס איז ליקווידירט געווארן אין דעם לויפענדן יאהר, אין שייכות מיט׳ן סקאסירן דעם קאלעגיאלן סיסטעם.

אין דעם ראט גייען אריין אלע אינספעקטארן און אנפיהרער פון בעזונדערע מיליטער־מיטים, ווי אויך די שעפען פון שטאב און אלע קארפסען־אנפיהרער.

קאטאסטראפע פון אן ענגלישע שיף

מאסקווע, 24 (ספ. טעל.)

די ענגלישע שיף „גאלדענסיא" האט זיך צו־קלאפט ווי זי געבליבן שטעקן אין א נישט טיף ארט, בעת דעם שטורעם אויף טעטיושי — אין צפון־זייט פון וולאדיוואסטאק.

צו הילף איז ארויסגעשיקט געווארן דער אייז־ברעכער „קראסין".

פאלשע קלאנגען

וועגן סקאנדאלען אין פראנצויז. מיניסטארען-ראט און וועגן א נייע אפערע

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

דאס פלוצלונגע צוזאמענרופען היינט פונ׳ם מיניסטארען־ראט האט געגעבן א גרונד פאר נייע קלאנגען מכוח מכלומרשטע חלוקי דעות אין דער רעגירונג און נייע סקאנדאלען אין דעם לופט־פליה־וועזן. מען האט גערעדט וועגן א שטורמישן אינצידענט צווישן לאוואל׳ן און העריא׳ן און וועגן אן אפערע אין לופט־פליה־וועזן. מען האט אפילו אנגערופען נעמען און ציפערן.

דער פינאנץ־מיניסטער זשערמען מארטען האט זיך דעריבער פערשטענדיגט מיט׳ן פרעמיער פלאנדען, וועלכער זאל האבן שארף געטאדעלט די בלבולים־קאמפאניע, וואס ווערט געפיהרט דורך אומבעקאנטע פערשוינען מיט בולט׳ן ציל שווער צו מאכען די ארבייט פון קאבינעט.

אלע היינטיגע צייטונגען שלאגען דעריבער היינט אויף אלארם, אויפפאדערענדיג צו געגענ־שטעלן זיך דער אקציע, וואס איז בלי ספק אויס־גערעכענט אויף צו דיסקרעדיטירען פראנקרייך אין די אויגען פון דער וועלט.

סטודענטן-קאמף אין פראג

דייטשע סטודענטן האבן זיך פערבאריקאדירט אין אוניווערזיטעטס-בנין

פראג, 25 (ספ. טעל.)

אין פראג זענען פארגעקומען שטורמישע סקאנדאלען צווישן די דייטשע און טשעכישע סטודענטען. די סיבה פונ׳ם סקאנדאל איז פאלגענדע: דאס בילדונגס־מיניסטעריום האט בעפוילען דעם דייטשען אוניווערזיטעט אין פראג איבערצוגעבען זייערע היסטארישע צייכענס, וואס זאגען עדות אויף דער בכורה פון אוניווערסיטעט — דעם טשע־כישען אוניווערזיטעט.

די דייטשע סטודענטען האבען אלס פראטעסט זיך פערבאריקאדירט אין אוניווערסיטעט.

די טשעכישע סטודענטען־קארפאראנטען הא־בען דאן אטאקירט דעם דייטשען אוניווערזיטעט. דערביי האבען זיי אויסגעבראכען דאס טויער, און די דייטשע סטודענטען־זאלען זיי האבען מקבל געווען מיט קאכעדיג וואסער און אפילו מיט שאסען...

עס ווערט געפיהרט אן אויספארשונג.

די סיטואציע איז ווייטער געשפאנט.

די טשעכישע סטודענטען דעמאנסטרירען אין די גאסען.

פוילישער אמבאסאדאר אין מאסקווע

איז נעכטען געקומען קיין ווארשא און אויפגענומען געווארען פון מין. בעק

ווארשא, 24 (טעלעפאניש)

נעכטען איז געקומען קיין ווארשא דער פוי־לישער אמבאסאדאר אין מאסקווע, ה׳ לוקאשע־וויטש. ער איז אויפגענומען געווארען אויף א לאנגער אודיענץ ביים מינ. בעק.

לויט ווי מיר דערוויסען זיך איז דאס טעמא פון געשפרעך געווען דער ענין מזרח־פאקט.

אין קרייזען וואס זענען נאהענט צום אויסערן מיניסטעריום, רעדט מען, אז בקרוב זאל לוקאשע־וויטש אפשפילען א וויכטיגע ראלע אין אונזער דיפלאמאטיע.

אזוי ווי מען ריכט זיך אויף דער דימיסיע פון דעם אמבאסאדאר כלאפאווסקי אין פאריז, זאל אויף זיין ארט קומען דער וויצע־מיניסטער שעמ־בעק, און לוקאשעוויטש זאל ווידער ווערען וויצע־מיניסטער פאר אויסערן־ענינים.

צוויי אנקלאגע-נאטעס

אין דער פעלקער-ליגע וועגען דער מארסיילער טראגעדיע

זשענעווע, 24 (ספ. טעל.)

דער יוגאסלאווישער דעלעגאט פון דער פעלקער־ליגע פאטיטש האט נעכטען איבערגעגעבען דעם גענעראל־סעקרעטאר פון דער פעלקער־ליגע אווענאר א נאטע פון דער יוגאסלאווישער רעגירונג וועגען מארסעלער אטענטאט. די דאזיגע נאטע איז די לעצטע טעג גרינדליך בעארבייט געווארען אויף א רייהע בעראטונגען מיטן פראנצויזישן אויסערן־מיניסטער לאוואל און מיט די אויסערן־מיניסטא־רען פון דער קליינער אנטאנט. אין עטליכע טעג ארום וועט יוגאסלאוויע איבערשיקן דער פעלקער ליגע אן אויספיהרליכען מעמאראנדום וועגען די רעזולטאטען פון דער אויספארשונג. דער מעמא־ראנדום האלט פון 40—50 זייטען מאשין־שריפט.

זשענעווע, 24 (ספ. טעל.)

די גאנצע יוגאסלאווישע נאטע וועגען מאר־סעלער אטענטאט איז שארף געווענדעט געגען אונגארן. די נאטע בעווייזט, אז אויף דער אונגא־רישער טעריטאריע ווערען בסדר אויסגעבילדעט אנטי־יוגאסלאווישע טעראריסטישע גרופען, וועלכע ווערען געשטיצט דורך דער אונגארישער מאכט. אויך דער מארסעלער אטענטאט פיהרט אויס די נאטע איז ארגאניזירט געווארען אויף דער אונגא־רישער טעריטאריע. אין רעזולטאט פון דעם אלעם בעט יוגאסלאוויע, אז די פעלקער־ליגע זאל בע־טראכטען די דאזיגע אנקלאגע געגען אונגארן אויף דער נאהנטסטער ארדענטליכער סעסיע (סוף יאנואר 1935), ווייל די פראגע איז נוגע די רוה און זיכערקייט אין איראפע.

זשענעווע, 24 (ספ. טעל.)

די רעגירונגען פון רומעניען און טשעכיען האבען צוגעשיקט דער פעלקער־ליגע נאטעס, אין וועלכע זיי שטיצען אונטער די יוגאסלאווישע אנ־קלאגע געגען אונגארן צוליב דעם מארסעלער אטענטאט.

זשענעווע, 24 (ספ. טעל.)

נעכטען שפעט אווענד איז אנגעקומען קיין זשענעווע דער פארשטעהער פון אונגארן אין דער פעלקער־ליגע עקהארדט. ער האט גלייך אפגעגע־בען א דערקלערונג פאר די פארשטעהער פון דער אינטערנאציאנאלער פרעסע.

עקהארדט האט דערקלעהרט, אז אונגארן איז איבערגעבראכט צוליב דער יוגאסלאווישער נאטע — סיי צוליב איהר אינהאלט און סיי צוליב איהר טאן. אלץ וואס עס זאגט זיך דארט וועגען אונגארן, איז לויטער בלבולים אונגארן פערלאנגט, אז די פעלקער־ליגע זאל בעטראכטען די פראגע וואס גיכער.

בעלגראד, 24 (ספ. טעל.)

אין די היגע פאליטישע קרייזען איז זיך פונאנדערגעגאנגען א קלאנג, אז גריכענלאנד ברעכט זיך ארויס פון דער גרופע באלקאנישע מלוכות, וועלכע האבען בעשלאסען אונטערצושטי־צען די יוגאסלאווישע נאטע צו דער פעלקער־ליגע געגען אונגארן.

בודאפעשט, 24 (ספ. טעל.)

דער פרעמיער געמבעש האט געגעבען אן אינטערוויו דער אונגארישער טעלעגראפען־אגענ־טור, אין וועלכען ער שטעלט פעסט, אז די יוגא־סלאווישע קאמפאניע האט א פאליטישן צוועק אין איז אויסען צו דיסקרעדיטירען און אפשרעקען אונגארן ער ווייזט אויך אן אז ביז־איצט האט די יוגאסלאווישע רעגירונג נישט געהאלטען פאר נויטיג צו אינפארמירען די אונגארישע רעגירונג וועגען אינהאלט פון די דאקומענטען, אויף וועלכע זי שטיצט איהר אנקלאגע. אונגארן פראטעסטירט פייערליך געגען דער האנדלונג פון דער יוגא־סלאווישער רעגירונג און ווארפט אפ די בעשול־דיגונג וועגען איהר אנטייל אין מארד.

בערלין, 24 (ספ. טעל.)

די אונגארישע רעגירונג האט בדעה תיכף ארויסצושיקען צו דער פעלקער־ליגע א נאטע, אין וועלכער עס זאל אונטערגעשטראכען ווערען די גרונדלאזיגקייט פון דער בעשולדיגונג. די נאטע בעטאנט אויך, אז די קאמפאניע פון יוגאסלאווישער פרעסע שאפט אן אנגעשטרענגטע אטמאספערע אזוי, אז עס איז נויטיג די פעלקער־ליגע זאל אנ־נעמען תיכף׳דיגע שריט, כדי צו דערהאלטען דעם אייראפעאישען שלום.

רוים, 24 (ספ. טעל.)

די סטעפאני־אגענטור יאיז מודיע: אין פער־אנטווארטליכע איטאליענישע קרייזען ווערט מיט גרויס אויפמערקזאמקייט נאכגעפאלגט די ענטוויק־לונג פון די געשעהענישען אין זשענעווע און מחוץ זשענעווע אין שייכות מיט די נאטעס פון יוגאסלא־ווישען אויסערן־מיניסטער יעווטיטש און דורך דער קליינער אנטאנט.

די דאזיגע קרייזען אנערקענען, דאס אונ־גארן האט דאס פולשטענדיגע רעכט צו פאדערען א באלדיגע דיסקוסיע אין ראט פון דער פעלקער־ליגע מכוח די אנקלאגעס.

דער אונגארישער שטאנדפונקט וועט אין דער היינטיגער אונטערגעשטיצט ווערען דורך איטאליען אין דער פעלקער־ליגע.

זשענעווע, 24 (ספ. טעל.)

דער אונגארישער דעלעגאט האט איבער־געגעבען דעם גענעראל־סעקרעטאר פון דער פעל־קער־ליגע א נאטע, אין וועלכער עס ווערט קא־טעגאריש געפאדערט איינצושרייבען דעם ענין מארסיילער אטענטאט, אויף דער טאג־ארדענונג פון דער נאהענסטער אויסערארדענטליכער סעסיע פון דער פעלקער־ליגע, וועלכע דארף זיך צו־זאמענקומען דעם 3 דעצעמבער.

אין דער נאטע ווערט גערעדט מיט ערנסטע קאנסעקווענצען פאר׳ן שלום, די שוץ פון וועלכען עס איז די עיקר־אויפגאבע פון דער פעלקער־ליגע.

די פאדערונג פון אונגארן זאל בעטראכט ווערען דורכן ראט אויף דער ערשטער פערטרוי־ליכער זיצונג פון דער קומענדיגער אויסעראָרדענט־ליכער סעסיע.

אפגעלייגט די אויסערארדענט-ליכע סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראט

פאריז, 24 (ספ. טעל.)

דער זשענעווער קארעספאנדענט פון „האוואס" איז מודיע, אז דער מיניסטער בענעש, וועלכער איז פארזיצער פון דער פעלקער־ליגע, האט נאכ׳ן אפהאלטען א קאנפערענץ מיט׳ן גענעראל־סעקרע־טאר פון דער ליגע מיט זיינע קאלעגען פון ראט, בעשלאסען אפצולייגען ביז׳ן 3־טען דעצעמבער די אויסערארדענטליכע סעסיע פון ראט, וואס איז געווידמעט דעם פלעביסציט פון סאאר געביט.

עס הויבט זיך אן...

די ערשטע ארגאניזירטע קאנטרא־הונגער־דעמאנסטראציע אין בערלין

די רייכסוועהר אין דער אפאזיציע

לאָנדאָן, 24 (ספּ. טעל.)

די ענגלישע פּרעסע ברענגט אַ ידיעה פון בערלין וועגען די ערשטע אָרגאַניזירטע דעמאָנסטראַציע געגען היטלערן:

בשעת אַן'אַטלעטען־קאַמף אין צירק בוש וועגען מייסטערשאַפט אין אייראָפּאַ, איז פּלוצים געוואָרען פינסטער, און פון דער גאַלעריע האָבען זיך דערהערט אויסרופען: — „נידער מיט דער פערהונגערענדער רעגירונג!".

פּאָליציי האָט בעזעצט אַלע אויסגאַנגען פון צירק. די פאָרשטעלונג איז איבערגעריסען געוואָרען. עס זענען אַרעסטירט געוואָרען 300 מאַן.

ווי ע ן, 24 (ספּ. טעל.)

דער גען. פריטש האָט אין נאָמען פון דער רייכסוועהר איבערגעשיקט היטלערן אַ מעמאָריאַל, אין וועלכען ער קריטיקירט די רעגירונג.

היטלער האָט אָפּגעהאַלטען, אין שייכות דער מיט, אַ בעראַטונג מיט געבעלס'ן און טעלעפאָניש זיך אַדורכגערעדט מיטן גען. פריטש.

עס מאַכט דעם איינדרוק, אַז געבעלס'עס פּאָפּולאַריטעט ווערט וואָסאַמאָל קלענער, און אַז אויף דעם פאָדערגרונט פון דייטשלאַנד רוקט זיך איצט אַרויס אַן'עקסטרעמיסטישע גרופּע מיט'ן פויערן־אָנפיהרער, דאַהר, און דעם אָנפיהרער פון די שטורם־אָפּטיילונגען הימלער בראַש.

היטלער נעהמט נישט אָן דערווייל קיין שום שריט, וואַרטענדיג משמעות אויף דעם אויסגאַנג פונם פּלעביסציט אין סאַאר־געביט.

אַלע חגא־אורלויבען פאַר דער „רייכסוועהר" זענען צוריקגעהאַלטען געוואָרען.

פערשטאַרקטע אויגען

די נאַציס האָבען די העזה צו פאָדערן געלד פון די יודען פאַר זייער „ווינטער־הילפסווערק" אין סאַאר־געביט

סאַאַרבריקען (יט"אַ) אין דער לעצטער צייט ווען איז גאַנצען סאַאַר־געביט ווערט געפיהרט אַ שאַרפע אַנטי־יודישע קאַמפּאַניע, ווערען בעת די זאַמלונגען פאַר דעם נאַצישען „ווינטער־הילפס־ווערק" פּליסיג בעזוכט די יודישע געשעפטען און וואוינונגען. די זאַמען־זאַמלערינס פאָדערן דער ביי, אַז אין דעם הייאָהריגען ווינטער־הילפס־ווערק זאָלען בעריקזיכטיגט ווערען אויך די יודישע אָרעמע־לייט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט שרייבט דער אָרגאַן פון די סינאַגאָגען־געמיינדעס אין סאַאר־געביט, אַז אויף פאַראַיאָהרען האָט מען געזאַמעלט געלד ביי יודען און טראָץ די צוזאַגען האָט מען די יודישע בעדערפטיגע איבערגעלאַזט זייער אייגענעם גורל. מען טאָר זיך דערבער איצט מעהר נישט פערלאַזען אויף די דאָזיגע הבטחות.

מ'פערגרעסערט די אַרמייען

פּראַג, 24 (ספּ. טעל.)

די רעגירונג זאָל אַרייגטראָגען אין פּאַרלאַמענט אַ פּראָיעקט צו פערלענגערן די דינסט־צייט אין מיליטער ביז צוויי יאָהר.

* * *

טאָקיאָ, 24 (ספּ. טעל.)

די יאַפּאַנישע רעגירונג האָט בעשטימט אין נייעם בודזשעט 490 מיליאָן יען פאַר דער אַרמיי און 530 מיליאָן יען פאַרן פלאָט.

פּראָצעס פון די אַטענטאַטער אויף ווענעזעלאָס'ן

אַטען, 24 (ספּ. טעל.)

עס האָט זיך דאָ אָנגעהויבען דער פּראָצעס געגען די פּערזאָנען, וואָס האָבען אַדורכגעפיהרט דעם אַטענטאַט אויף ווענעזעלאָס'ן דעם 6־טען יולי 1933.

אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק זיצען 17 פּערזאָן. די אויספאָרשונג האָט געדויערט 15 חדשים. דאָס געריכט זאָל אויסהערען 750 עדות.

באָקס־מעטש פּוילן־דייטשלאַנד 11:5

די 5 פּונקטען פאַר פּוילען האָבען דערגרייכט: דער יודישער באָקסער ראָטהאַלץ 2, קיינאַר 2 און כמיעלעווסקי 1

ריכטער בע'עוולה'ט די פּוילישע באָקסערס

עסען, 24 (ספּ. טעל.)

היינט אָוונט איז דאָ פאָרגעקומען אַ באָקס־מעטש צווישען די מלוכה־רעפּרעזענטאַנצען פון פּוילען און דייטשלאַנד. דער מעטש האָט זיך פער־ענדיגט 5:11 פאַר דייטשלאַנד, אָבער דער דאָזיגער רעזולטאַט שפּיגעלט נישט אָפּ דעם פערלויף פון די קאַמפען, מחמת דעם, וואָס איינער פון די ריכטער קאָנקאָווסקי (אונגאַרן). וועלכער איז אין די ספּאָרט־קרייזען בעקאַנט אַלס שונא פון פּוילען האָט כסדר בע'עולה'ט די פּוילישע באָקסער און ספּעציעל דעם לאָדזער באָקסער כמיעלעווסקי און דעם יודישען באָקסער ראָטהאָלץ פון דער וואַרשאָווער „גוויאַזדאַ".

אַלס „טשוואָק" פון דעם דאָזיגען מעטש איז געווען דער קאַמף צווישען יודישען באָקסער ראָטהאָלץ און דעם דייטש ראַפּסילבער. דאָ האָ־בען זיך געטראָפען די 2 בעסטע באָקסערס פון זייערע רעפּרעזענטאַנצען. ביידע האָבען נאָך ביז איצט נישט געהאַט פערשפּילט קיין שום מעטש אין זייערע מלוכה־רעפּרעזענטאַנצען. דערביי גע־דענקען נאָך אַלע די גרויסע סענסאַציע אין דער ספּאָרט־וועלט, ווען מיט עטליכע חדשים צוריק בעת'ן מעטש פּוילען־דייטשלאַנד האָט דער יודי־שער באָקסער בעזיגט אין פּוילען דעם שטאַרקען דייטשען באָקסער שפּאַנאַגלען. ראָטהאָלץ'ס פּאָ־פּולאַריטעט איז דאַמאָלס שטאַרק געוואַקסען, און ער איז ביים היינטיגען טאָג דער בן יקיר פון דער פּוילישער ספּאָרט־וועלט. שפּאַנאַגעל האָט נאָך דער דאָזיגער מפּלה פערלוירען דעם חן אין די אויגען פון די דייטשען, ווייל ער האָט זיך בלויז בעזיגען פון אַ יודען... ער איז געפאַלען אין זיין פאָרם און היינט האָט זיין אָרט פער־נומען ראַפּסילבער.

דער רעזולטאַט פון די קאַמפען איז געווען פאָלגענדער:

אין ערשטען קאַמף האָבען זיך געטראָפען ראָטהאָלץ מיט ראַפּסילבער'ן. צוליב דעם, וואָס ראַפּסילבער האָט געהאַט אַן'איבערוואָג — איז ראָט־האָלץ אָנערקענט געוואָרען אַלס זיגער. דאָס האָט פּוילען, גאָך פאַר'ן מעטש, געברענגט 2 פּונקטען. עס איז אָבער פאָרגעקומען צווישען ראָטהאָלצ'ן און דעם דייטש אַ... „פריינדשאַפטס־מעטש" און דער ריכטער בע'עוולה'דיג דעם יודישען באָקסער, האָט אָנערקענט דעם קאַמף אַלס אומענטשידען.

די ווייטערדיגע קאַמפען האָבען געגעבען פאָלגענדע רעזולטאַטען:

פּאַרלאַנסקי (פּוילען) האָט פערשפּילט צו סטאַשען (דייטשלאַנד).

קיינאַר (פּוילען) האָט בעזיגט אַרינגען (דייטשלאַנד).

שמעדעס (ד.) געווינט ביי דעם לאָדזער באַנאַשיאַק.

קאַמפּע (ד.) בעזיגט מישורעוויטש'ן.

די קאַמפען צווישען כמיעלעווסקי'ן (פּוילען) און שמיטינג'ען (ד.) האָט דער ריכטער אָנערקענט אַלס אַנ'ענטשידען. דער דאָזיגער פּסק בע'עוולט שטאַרק דעם פּוילישען באָקסער.

אין דער האַלב שווערער וואָג האָט קאַר־פּינסקי (פּ.) פערשפּילט ביי פּיגגע (ד.) און אין דער שווערער וואָג האָט דער דייטש רונגע בעזיגט קרענצ'ן (פּוילען).

דעם מעטש האָט בייגעוואוינט אַ 8000 קעפּיגער עולם.

רעפּרעזענטאַנץ־טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" 27 ציגעל־גאַס 27 טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאַסטשפּילען פונ'ם יודיש־דייטשען שוישפּילער און רעזשיסער פון בערלינער שטאַט־טעאַטער און לעסינג־טעאַטער

קורט קאַטש

היינט זונטאַג, 3 פאָרשטעלונגען 4.30, 7.30 און 9.30
היינט זונטאַג, 4.30 נאָכמ. און 9.30 אָוונט גרויסע הנחה־ און פּרעמיע־פאָרשטעלונגען

„סערזשאַנט גרישאַ"

אין 19 בילדער פון אַרנאָלד צווייג. מיט קורט קאַטש אין דער הויפּט־ראָל.

היינט זונטאַג, 7.30 (האַלב 8) אָוונט

גרויסע הנחה־ און פאָלקס־פאָרשטעלונג
אַלע בילעטען אין פּאַרטער 1 זל.

אַ דאַנק פון קינדער

אין 3 אַקטען, 5 בילדער פון י. סיגאַל

אַ דאַנק פון קינדער איז אַ נײַ וואָרט אין טעאַטער־וועלט, איבערטראָפען אַלץ, וואָס איהר האָט ביז־איצט געזעהן.
אַ דאַנק פון קינדער איז מיט אַ גרויסן פערגעם, די שפּאַנונג דערגרייכט ביזן העכסטן גראַד
אַ דאַנק פון קינדער איז נײַ און אָריגינעל, אַ פּראָבלעם פון אונזער טעגליכען לעבען.
אַ דאַנק פון קינדער זענען די טיפען לעבעדיגע, אַזעלכע, וואָס איהר בעגעגענט יעדן טאָג.
אַ דאַנק פון קינדער רופט אַרויס שטורם און בעגייסטערונג, ווירקט ענטוזיאַסטיש.
אַ דאַנק פון קינדער פערכאַפּט די הערצער, דערפיהרט צו פרייד און מיטגעפיהל.
אַ דאַנק פון קינדער שפּיגעלט אָפּ די ליידען און צער פון אַ מוטער.
אַ דאַנק פון קינדער ווייזט די ליבע, טריישאַפט און וועהטאָג פון אַ מוטער.
אַ דאַנק פון קינדער שפּילט זיך אויס דעם טיפען שמערץ פון אַ צובראָכן מוטער־לעבען.
אַ דאַנק פון קינדער ווייזט די אומדאַנקבאַרקייט פון קינדער צו זייער מוטער.
אַ דאַנק פון קינדער איז גוט געשריבען און קאָנצערט געשפּילט.

אַ פּרעמיע פאַר די לעזער פון „נײַעם פאָלקסבלאַט".

מיט דעם דאָזיגען קופּאָן בעקומט מען ביי דער קאַסע פון טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" 2 בילעטען צו 1,40 זל. פּאַרטער־לאָזשע און אין די ערשטע רייהען, שוין צוזאַמען מיט גאַרדעראָבע און שטייערן.

קופּאָן!
אויף 2 הנחה־בילעטען
היינט, זונטאַג, 4.30 און 9.30 אָוונט
דעם 25/XI – 1934
אין טעאַטער
„ראָזמאַיטאָשטשי"

שניידט אויס דעם קופּאָן.

אויסטויש פון פּאָליטישע אַרעסטאַנטען

צווישען פּוילען און ראַטען־פערבאַנד

וואַרשאַ, 24 (טעלעפאָניש).

אין די ערשטע טעג דעצעמבער וועט אין סטאָלבצי פאָרקומען אַנ'אויסטויש פון פּאָליטישע אַרעסטאַנטען צווישען פּוילען און ראַטען־פערבאַנד.

פּוילען זאָלען אַרויסגעגעבען ווערען 20 אַרעסטאַנטען, וועלכע קאָנען נישט מחמת זייער שוואַכען געזונט־צושטאַנד פערבלייבען אין די טורמעס.

אַמבאַסאַדאָר ראַטשינסקי

איז אַרויסגעפאָהרען פון זשענעווע

זשענעווע, 24 (ספּ. טעל.)

דער אַמבאַסאַדאָר ראַטשינסקי האָט היינט אין אָוונט פערלאָזט זשענעווע און איז אָוועקגע־פאָהרען קיין לאָנדאָן, כדי דעפיניטיוו צו איבער־נעהמען זיין אַמט.

פייערליכער געזעגענונגס־באַנקעט

לכבוד דעם פּרעזידענט נ. סאָקאָלאָוו

ירושלים, 24 (יט"אַ טעלעגראַפיש)

דאָ איז איינגעאָרדענט געוואָרען אַ פייערליכער באַנקעט לכבוד פּרעז. נחום סאָקאָלאָוו, וועלכער פאָהרט אָפּ פון ארץ־ישראל.

רעדעס האָבען געהאַלטען: טשערטאָק, לייב יפה און הרב אָסטראָווסקי, וועלכע האָבען געלויבט סאָקאָלאָווס אויפטוען פאַר ארץ־ישראל און איהם געווינשען אריכות ימים.

צום סוף האָט געהאַלטען אַ גרויסע רעדע פּרעז. נחום סאָקאָלאָוו אַליין און געדאַנקט פאַר די וואַ־רימע ווערטער.

אַ רויב־אָנפאַל אויף באַהן־בעאַמטע

טאָרן, 24 (טעלעפאָניש).

אין שוויעץ זענען דאָנערשטאָג 6 אָוונט אין מיטען גאַס, וואָס איז פול געווען מיט מענשען, 2 באַהן־בעאַמטע בעפאַלען געוואָרען פון אַ חברה באַנדיטען. מען האָט זיי אַנידערגעשלייַדערט אויף דער ערד און צוגערויבט 7000 זל.

די באַנדיטען האָט מען נישט געכאַפּט.

עקספּאָרט־מעגליכקייטען קיין ארץ־ישראל

וואַרשאַ (יט"אַ) לעצטענס זענען איינגעפלאָ־סען אין דער פּויליש ארץ־ישראל'דיגער האַנדעלס־קאַמער פאָלגענדע האַנדעלס־אָפּערטען:

186 (יפו) 34 אַ גרויסע ארץ־ישראל פירמע זוכט צושטעלער פון קעסטלעך קאָמפּלעטען צום פּאַקען פּאָמעראַנצען.

187 (יפו) 34. אַ גרעסערע שפּירט־פאַבריק אין יפו אינטערעסירט זיך מיט'ן איינקויף פון אַ טראַנספּאָרט בייצ, אָדער געניצטע צילינדערס פאַר קוילען־זויערס.

צו דער אויפמערקזאַמקייט פון אייזען־גיסער און האָלץ־פאַרמיאַרזשעס

וואַרשאַ (יט"אַ) די פּויליש ארץ־ישראל'דיגע האַנדעלס־קאַמער מאַכט בעקאַנט, אַז אייזען־גיסער, ווי אויך האָלץ־פאַרמיאַרזשעס צו אייזען־גיסערייען. גוטע קוואַליפיצירטע פאַכלייט, וועלכע קאָנען פאַר־שטעלען געהעריגע צייגנישען פון זייער אַרבייט, ווערען געזוכט פאַר צוויי ארץ־ישראל פאַבריקען.

מעלדען זיך צום רעפערענט פאַר אינדוסטריע און מלאכה פון דער קאַמער, וואַרשאַ, פּראַגער 10. צו בריפליכע אָנפראַגען ביילעגען פּאָסט־מאַרקען אויף ענטפער.

יודישער קאָמפּאָזיטאָר געשאַפען די מוזיק פון טשעכישען הימן

גאַנץ טשעכיען פייערט איצט דעם 100־יעהריגען יובילעי פון הימן

פּראַג, 24 (ספּ. טעל.)

אין טשעכיען פייערט מען די טעג דעם 100־יעהריגען יובילעי פון דער ענטשטעהונג פון טשע־כישען הימן „קדע דאָמאָוו מוי" („ווי מיין היים איז").

די יודישע רעליגיעזע געמיינדע אין פּראַג האָט בעזונדערס איינגעאָרדענט אַ פייערונג, ווייל דער קאָמפּאָזיטאָר פון דעם טשעכישען הימן פראַנץ סקראַופּ איז געווען אַ יוד און פון 1836 ביז 1845 איז דער דאָזיגער קאָמפּאָזיטאָר געווען אַ זינגער אין דער פּראַגער סינאַגאָגע.

„נייער פאָלקסבלאַט"

ענטדעקטע פערשווערונג אין אמעריקע

אין די דראהענדע נויט-לאַגע פון מיליאָנען

אין די פעראייניגטע שטאַטען פון אַמעריקאַ איז ענטדעקט געוואָרען אַ פאַשיסטישע פערשווערונג. געג. באַטלער האָט געזאָלט בראש פון אַ 50-טויזענד קעפּיגער אַרמעי אַריינמאַרשירען אויף וואַשינגטאָן, פערכאַפּען די מאַכט און איבערגעבען די דיקטאַטור. אַ גרופּע בערזען-מעקלערס זאָלען האָבען אַסיגנירט עטליכע מיליאָן דאָלאַר אויף דורכצופיהרען דעם אַטענטאַט. דער ציל האָט געזאָלט זיין די איינשטעלונג פון אַ פאַשיסטישער אָרדנונג אין די פעראייניגטע שטאַטען.

אַט אַזוי דערציילען עטליכע נאָך נישט איינגאַנצען קלאָהרע און גענויע דעפּעשען פון ניו-יאָרק. די פערשווערונג איז דערווייל אונטערדריקט געוואָרען און צו קיין אויסדרוק זענען איהרע פּלענער נישט געקומען.

אָבער די אומקלאָהרע ידיעה גופא רעדט זעהר פיל. זי דערציילט וועגען די שטימונגען, וואָס הערשען איצט אין אַמעריקאַ, וועגען דראָהענדע, גרויסע סאָציאַלע קאַמפען, פאַר וועלכע רוזוועלט וויל דאָס לאַנד פערהיטען. די האָפנונג פון גרויסען טייל בירגער איז ביים היינטיגען טאָג נאָך פערבונדען מיט רוזוועלט'ן און זיינע פּלענער.

מאַנכע ערקלערען דעם זיג פון רוזוועלט'ן בעת די לעצטע וואַהלען אין די פעראייניגטע שטאַטען דערמיט, וואָס פאַר איהם האָבען געשטימט 17 מיליאָן אַרבייטסלאָזע, וואָס בעקומען אונטערשטיצונגען. ס'איז אמת, אַז די אַרבייטסלאָזע האָבען ווירקליך געשטימט פאַר רוזוועלט'ן, אָבער צי טאַקע דערפאַר, ווייל זיי בעקומען די אונטערשטיצונגען? יעטוועדע רעגירונג, יעטוועדע פּאַרטיי וואָלט געגעבען אונטערשטיצונגען. אדרבא, זאָל מען פּרובען נישט געבען קיין ברויט 17 מיליאָן אַרבייטסלאָזע, הונגעריגע אַמעריקאַנער בירגער! אונטערשטיצונגען וואָלטען געוועזן געגעבען אויך די רעפּובליקאַנער, נישט נאָר די דעמאָקראַטען. דאָס פערשטייען טאַקע סיי די רעפּובליקאַנער, סיי די אַרבייטסלאָזע.

די אַרבייטסלאָזע האָבען געשטימט פאַר רוזוועלט'ן דערפאַר, ווייל זיי האָפען פון איהם צו בעקומען נישט קיין נדבות, נאָר אַרבייט און בכבוד'ע פערדינסט אויפ'ן לעבען. די 17 מיליאָן שטימען פון די אַרבייטסלאָזע פערמיגערט גיכער די בעדייטונג פון רוזוועלטס נצחון. דער זין פון זייער שטימען בעשטייט אין דעם, אַז די אַמעריקאַנער מאַסען אין פּונקט אַזוי ווי די מאַסען אין אַלע אַנדערע לענדער געוואָרען אומגעהויער שווער דער עקאָנאָמישער קריזיס, פון וועלכען זיי זענען די ערשטע פעראורטיילט צו פאַלען די קרבנות.

דער אַמעריקאַנער אַרבייטסלאָזער איז נישט איינגאַנצען דאָס, וואָס דער אַרבייטסלאָזער אין איירעפּע. דער אייראָפּעאישער אַרבייטסלאָזער איז נישט שטאַרק געבאַלעוועט געוואָרען פון לעבען און פון די בעדינגונגען אויך דעמאָלט, ווען ער האָט געהאַט אַרבייט. דער אַמעריקאַנער, וועלכער האָט פערלוירען די אַרבייט, האָט פערלוירען זעהר פיל — בעקוועמליכקייטען און פערגעניגענס פון פערמעגליכען לעבען, וואָהלטאַטען פון דער שטאַטישער ציוויליזאַציע, פון טשעקען-ביכעל אין דער אַרבייטער-באַנק און פון קליינעם פאָרד-אויטאָמאָביל, וואָס פלעגט איהם יעדען זונטאָג פיהרען צום ים-ברעג. מען קאָן זאָגען, אַז אַן אויפלעבונג אויף דער בערזע פלעגט בעדייטענד פערגרעסערען זיין פערגעניגען און לעבענסלוסטיגקייט, ער האָט געהאַט זיין בערזען-אַגענט, וועלכען ער פלעגט געבען זיינע בעפעהלען און פון וועלכען ער פלעגט בעקומען עצות און אָנווייזונגען. פון „סאָציאַליזם" איז דאָס אַלעס זעהר ווייט, נאָר דאָס איז זעהר נאָהענט צו טיפסטער אויפרעגונג, צופריעדענקייט. ווען אַ נייער בערזען-קראַך רירט גאָר נישט אָן די קעניגען פון וואָל-סטריט, דאַנעגען איהם, דעם קליינעם מענשל, טוט ער אויס ביז צום העמד אויפ'ן לייב. ווען יעדער עקאָנאָמישער קריזיס איז נישט נאָר ער מאַכט איהם פאַר אַן אביון, נאָר נעהמט איהם ממש צו דאָס ברויט פון מויל.

עס וואָלט געווען איבערטריבען צו זאָגען, אַז דער אַמעריקאַנער איז פיינדליך צו דער קאַפּיטאַליסטישער אָרדנונג, גיכער האָט ער ליב די אַטמאָספערע פון ריזיקע, פון ריוואַליטעט, פון ערפאָלגען און דראַמאַטישע דורכפאַלען. אָבער אין דער פּסיכאָלאָגיע פון יעדען בערזען-שפּילער איז פאַרהאַן אַ פּונקט, ווען עס ווערט איהם שרעקליך און דערשטיקענד פון בערזען-קראַך. בעסער שוין אַנשטאָט די אַלע וואַהנזיניגע געווינערייען אַ קליין שטיקעל טרוקען ברויט, פערדינט רוהיג און מיט כבוד!

דער לעצטער אַמעריקאַנער קריזיס, וועלכער איז געווען גרונדיגער לויט זיין פערנעהם, טיפקייט און דויערהאַפטיגקייט, האָט טאַקע געבראַכט די אַמעריקאַנער מאַסען צו אַט דעם פּונקט. ביז 20 מיליאָן אַרבייטסלאָזע! וואָסער שרעקליכע אָרמעי פון נויט, וואָסער ים פון יאוש, וואָסער זאָרג פון דערנידריגונגען!

די אַנדערע, די וואוילגעבליבענע מענשען זעהען דעם ים פון נויט און האַס, זעהען זייערע דערנידריגונגען און שטעלען זיך ערנסט, ערנסטער, ווי נאָך קיינמאָל נישט, די באַנגע פראַגע: צי נויטיגט זיך נישט די אָרדנונג אין אַ גענצליכער אויסבעסערונג? צושטערען די אָרדנונג איינגאַנצען ווילען זיי נישט, אַנדערש וואָלטען זיי דאָך געגאַנגען מיט סטאַלינען און נישט מיט רוזוועלט'ן, אָדער ענדערען רעפאָרמען — דאָס אונבעדינגט. דאָ ליגט דער סוד פון רוזוועלטס גרויסען ערפאָלג.

וואַשינגטאָן האָט פאַר דער פּרעזידענטור פון רוזוועלט'ן אָנגעהויבען צו רעדען מיט אַ נייער דרייסטער, נישט געוועהנליכער שפּראַך נישט וועגען מלחמה און שלום, נאָר איבער דער סאָציאַלער פראַגע, וועגען ברויט פאַר אַלעמען, וועגען גערעכטיגקייט אין עקאָנאָמישען געביט.

העכסט סימפּטאָמאַטיש איז אַ שטייגער די אָפיציעלע רעדע, וועלכע ס'האָט געהאַלטען גענעראַל דזשאָנסאָן:

„וואָסער אַבסורד, וואָס פאַר אַ בעליידיגונגען פון קלאָרען פערשטאַנד ליגט אין דער פּראַקטיק פון די לעצטע דריי אונגליקליכע יאָהרען! טויזענדער מענשען אָהן אַ דאַך איבערן קאָפּ אין די שטעדט, וואו הייזער שטייען ליידיג און די שפּייכלערס זענען פול מיט ברויט, מיליאָנען מענשען אָהן קליידונג און בערג מיט סחורה אָהן נוצען, ווי נאַריש דאָס איז!"

דאָס איז נישט געווען קיין דעמאַגאָגיע. דאָס האָט גענומען רעדען דאָס סאָציאַלע געוויסען ביי די הערשענדע.

די פּרובען צו דערשטיקען די שטים פון געוויסען, ווי מיר זעהען דאָס איצט געוואויר געוואָרען וועגען אַ פאַשיסטישער פערשווערונג, קאָנען ברענגען אין די פעראייניגטע שטאַטען צו אומגעהויערע סאָציאַלע אויפטרייסלונגען.

דירעקטע קריג-סכנה אויפ'ן האָריזאָנט

דער שאַרפער קאָנפליקט יוגאָסלאַוויע—אונגאַרן

אין משך פון די לעצטע צוויי טעג האָט זיך די אינטערנאַציאָנאַלע סיטואַציע בעדייטענד קאָמפּליצירט און ס'וועט נישט זיין קיין גוזמא צו זאָגען, אַז דאָס געשפּענסט פון קריג האָט זיך ווידער בעוויזען אויפ'ן אייראָפּעאישען האָריזאָנט. דאָס הייסט נישט, אַז די סיטואַציע איז אַ האָפנונגסלאָזע און אַז זי מוז ברענגען צו אַ בעוואָפענטען קאָנפליקט, אָבער יעדענפאַלס איז פאַראַן אַ גרויסע מעגליכקייט פון אַ בעוואָפענטען צוזאַמענשטויס צווישען יוגאָסלאַוויען און אונגאַרן און אויב מיר וועלען דאָס פעסטשטעלען, דאַן מוזען מיר זאָגען, אַז די געפאַהר פון אַ מלחמה אין גאַנץ אייראָפּע, איז נישט עפּעס אויסגעטראַכט.

יוגאָסלאַוויען האָט אין זשענעווע אָפּגעגעבען אַ נאָטע, אין וועלכער זי מאַכט די אונגאַרישע רעגירונג פעראַנטוואָרטליך פאַרן אַטענטאַט אין מאַרסעל און פאָדערט, אַז דער פעלקערבונד זאָל פעראורטיילען אונגאַרן. צום דאָזיגען שריט האָבען זיך פעראייניגט רומעניען און טשעכאָסלאָוואַקיען, ד. ה. 2 אַנדערע מלוכות פון דער קליינער אַנטאַנט.

די אונגאַרישע רעגירונג פון איהר זייט האָט דורך איהר דעלעגאַט אין פעלקער-ליגע עקהאַרט, שאַרף פּראָטעסטירט געגען די דאָזיגע יוגאָסלאַווישע בעהויפּטונגען און פון די דעפּעשען, וואָס קומען אָן פון בודאַפּעשט איז צו זעהן, אַז אונגאַרן פון איהר זייט שטעלט פאַר אַ קאָנטער-מעמאָריאַל און וועט פאָדערן, אַז דער ראַט פון פעלקער-בונד זאָל תיכף דעם ענין בעהאַנדלען.

די שטימונגען פון ביידע זייטען זענען זעהר אָנגעשטרענגט. די יוגאָסלאַווישע נאָטע רעדט וועגען דער מעגליכקייט צו שטערען דעם שלום צווישען יוגאָסלאַוויען און אונגאַרן און דער אונגאַרישער פּרעמיער געמבעש ערקלערט אין זיין דעקלאַראַציע, אַז דער שריט פון יוגאָסלאַוויען דאַרף בעטראַכט ווערען אַלס ערנסטע בעדראָהונג פון שלום.

דער שליסעל פון דער סיטואַציע געפינט זיך אין דער האַנד פון די גרויסע מלוכות.

פראַנקרייך האָט זיכער געווירקט אויף יוגאָסלאַוויען, אַז בעלייגענדיג די נאָטע, זאָל זי נישט פאָדערן, מען זאָל די נאָטע תיכף בעהאַנדלען און מסכים צו זיין, אַז דער ענין זאָל אָפּגעלייגט ווערען ביז יאַנואַר. אָבער פראַנקרייך האָט נישט געווירקט אין בעלגראַד, אַז דער טאָן פון דער נאָטע זאָל ווערען געמילדערט.

אויב ווידער די שאַרפע פאָרם פון יוגאָסלאַווישען שריט האָט דערצירט אונגאַרן צו אַ קאָנטער-אַקציע, וואָס פאָדערט, די ליגע זאָל צוטיילען איהר דעציזיע, איז די דיפּלאָמאַטישע פריהייט פון די גרויסע מלוכות אין אַ געוויסער הינזיכט געוואָרען בעגרענעצט.

אין ענגלאַנד האַלט מען דעם אַרויסטריט פון יוגאָסלאַוויען פאַר צו שאַרף, מען דאַרף אָבער אָננעהמען, אַז לאָנדאָן וועט טאָן אַלצדינג, כדי נישט צו דערלאָזען צו אַ ווייטערדיגער פערשאַרפונג פון קאָנפליקט.

איטאַליען, וואָס איהר סימפּאַטיע צו אונגאַרן איז בעקאַנט און וואָס האָט אַ שווערע פּאָזיציע אין דעם ענין פון אַטענטאַט אין מאַרסעל א דאַנק דער ערטיילונג פון אזיל-רעכט צוויי מיטגלידער פון דער פערשווערונג, שווייגט דערווייל דיפּלאָמאַטיש.

די סיטואַציע דאַרף אויפגעקלערט ווערען שוין אין די נאָהענטסטע טעג.

געגען די נייע און נייע שטייערן

וואָס עס שרייבט אַ סאַנאַציע-צייטונג

אין אַן אַרטיקעל וועגען די שטייערן, וואָס האַלטען אין איין פאַלען אויפ'ן בירגער, שרייבט דער קראָקאווער קאָנסערוואַטיוו - סאַנאַטאָרישער „טשאַס":

„עס קלעקט שוין פון אויבען אויף אדורכצוקוקען די רשימה פון די נייע שטייערן, כדי צו פערנעמען לגבי זיי ווייניגסטענס אַ זעהר קריטישע שטעלונג. זיי זענען אין ווידערשפּרוך צו דער פאָדערונג פון רעפאָרם פון שטייער-סיסטעם, ווייל זיי פערבעסערן נישט, נאָר זיי פערערגערען בעדייטענדיג. זיי זענען פּרינציפּיעל אין סתירה מיט אַלע הכנסות פון אַ געזונדער און פערשטענדיגער דעפלאַציע-פּאָליטיק, וואָס מוז בעשטיין אין פערקלענערען די שטייער-לאַסטען און נישט זוכען אַן אויסוועג פון קריזיס דורך פערגרעסערן די שטייערן.

„קיין שטייערן פעהלען אונז נישט אויס, מיר האָבען צו פיל שטייערן. דעם שטייער-צאָהלער איז דאָך אַלץ איינס, ווי דער שטייער הייסט. איהם אינטערעסירט די אַלגעמיינע סומע, וואָס ער דאַרף בעצאָהלען. וועגען דעם זאָגען עדות די פערלעגענע שטייערן, עס זאָגט עדות דער פאַקט, וואָס די שטייערן-הכנסות זענען כסדר נידעריגער פון די פּרעלימינירטע, נישט געקוקט אויף די שטראָפען, עקזעקוציעס און סעקוועסטראַטאָרען".

„אין א צווייטען אַרטיקעל וועגען בודזשעט-פּראַגען שרייבט דיזעלבע צייטונג:

„פאַראַיאָהרען, האָבען דאָס רוב בּיודזשעט-רעפּערענטען זיך געשטעלט אויפ'ן שטאַנדפּונקט פון „מלוכה-נויטווענדיגקייט" און איינגעפיהרט אין ביודזשעט מינימאַלע אויסבעסערונגען. אזא שטעלונג האָט נישט געהאָלפען נישט דער רעגירונג, נישט דער פּאָפּולאַריטעט פון ב"ב, נישט דעם אויטאָריטעט פון די בעזונדערע רעפערענטען... מ'מוז עס ענדערן. דאָס גאַנצע לאַנד פאָדערט אָפּשפּאָרונגען. די ביודזשעט-רעפערענטען מוזען נעהמען א בלייפעדער אין האַנד און מעקען מיט איהם אין בודזשעט.

„אָפּשפּאָרונגען זענען אָהן ספק מעגליך אין דער אַדמיניסטראַציע-אָפּטיילונג, נאָך מעהר איז עס מעגליך אין די מלוכה-אונטערנעמונגען און אין די דיספּאָזיציע-פאָנדען"...

„אין באַהן-ביודזשעט איז פאַראַן אַ פּאָזיציע פון 100 מיליאָן גילדען אויף עמעריטור, בעת דער ביודזשעט פון עמעריטור פון דער גאַנצער אַדמיניסטראַציע בעטרעפט 150 מיליאָן. ס'איז קיין שום ספק נישטאָ, אַז די באַהן-עמעריטורע זענען צו גרויסע סיי בנוגע זייער הויך, סיי בנוגע זייער צאָהל".

„טשאַס" מאַכט אויך אויפמערקזאַם, אַז מ'קען אַרויספּרעסען מעהר הכנסה פון די מלוכה-אונטערנעמונגען און אַ טייל פון זיי איינגאַנצען ליקווידירען.

מיר פון אונזער זייט זענען נאַטירליך מסכים מיטן „טשאַס", אַז די שטייער-לאַסט איז אַ צו גרויסע. די פראַגע איז נאָר אויף וועמען? מיר זענען אויך מסכים, אַז מ'וואָלט געדאַרפט אדורכפיהרען רעדוקציעס אין הוצאה-טייל פון ביודזשעט. אויך דאָ וואָלטען מיר זיך בנוגע אַ גרויסען טייל פּאָזיציעס נישט צונויפגערעדט: וואָס די לייט פון „טשאַס" וואָלטען געהייסען פערגרעסערן, וואָלטען מיר געראַטען פערקלענערן און פערקערט.

---

15 אויסל. יודישע צייטונגען פערבאָטען אין איראַק

ירושלים (יט"א) „דבר" פערעפענטליכט דעם גענויעם טעקסט פון דעם צירקולאַר, וואָס איז פונאַנדערגעשיקט געוואָרען צו אַלע פּאָסט-אַמטען וועגען פערבאָט אַריינצופיהרען קיין איראַק יודישע צייטונגען און צייטשריפטען פון אויסלאַנד.

דער דאָזיגער צירקולאַר, וועלכער שטעהט אין פערבינדונג מיט די אַלגעמיינע רדיפות אויף יודען אין דער יודישער פּרעסע אין איראַק, רעכענט אויס אַלס פערבאָטענע די פאָלגענדע 15 צייטשריפטען: „הארץ", „דבר", „פּאַלעסטיין פּאָסט", „הצלופי הכללי" (ערשיינט אין ירושלים), „עתוננו" (וואָכענבלאַט אין תל-אביב). „כלנוע" (אַ ירושלימ'ער זשורנאַל), „ל'אָראָר" (פראַנצויזישע צייטשריפט ערשיינט אין קאַיר), „אוניווערס איזראַעליט" (אָרגאַן פון די פראַנצויזישע ציוניסטען אין פּאַריז), „שאַמאַש" (יודישע צייטונג אויף אַראַביש, ערשיינט אין קאַיר), די לאָנדאָנער „פּאָסט", די זשורנאַלען „אַמעריקען היברו" און „דזשואיש טריביון", וועלכע ערשיינען אין ניו-יאָרק, „איזראַעליט מעסענדזשער" (ערשיינט אויף ענגליש אין שאַנכײַ), די צייטשריפט „איזראַעליט", וואָס ערשיינט אויף ענגליש אין סינגאַפּור און די צייטשריפט „דזשואיש סענטער", וואָס ערשיינט אויף ענגליש אין ניו-יאָרק.

וועגען פערשטאַרקען די אַנטי-רעליגיעזע אַרבייט אין די יודיש-סאָוועטישע שולען

מאָסקווע (יט"א) אויפ'ן סמך פון קאָרעספּאָנדענצען פון אַ ריהע שטעט און שטעטלעך קומט דער לעצטער בומער פון „אַפּיקורס" צום אויספיהר, אַז נישט אין אַלע יודישע סאָוועטישע שולען ווערט די אַנטי-רעליגיעזע דערציהונג געפיהרט ווי געהעריג. אַלס רעזולטאַט — בעקלאָגט זיך דער „אַפּיקורס" — פאַלען געוויסע גרופּען קינדער אָרונטער דער ווירקונג פון אַ „רעאַקציאָנערע אידעאָלאָגיע".

צארישע פאגראמשטשיקעס פייניגן יודען אין די דייטשע קאנצענטראציע־לאגערס

שוידערליך און טיף איז דער תהום פון מענש־ליכע ליידען אין היטלער'ס קאנצענטראציאנס גיהנום. עס איז א קוואל וואס קען קיינמאל גארנישט אויס־געשעפט ווערען. אוממעגליך איז אבער איבערצוגע־בען אלע איינצעלהייטען פון די ליידען וואס די אר־בייטער און די יודען זענען אויסגעשטאנען און שטעהען אויס אין די פערשידענע קאנצענטראצי־יאנס לאגערען.

זענען אבער פערהאן אזעלכע שרעקליכע פיי־ניגונגען און מאטערנישען אין דעם בוך „קאנצענט־ראציאנס לאגער" (וואס איז ארויסגעגעבען געווארען פון דעם סאציאל דעמאקראטישען פערלאג „גראפיא" אין קארלסבאד), וועלכע קענען פאר קיין פאל נישט פערשוויגען ווערען.

און איינע פון די דאזיגע שוידערליכסטע בע־שרייבונגען פון די פייניגונגען געגען יודען, איז די שילדערונג פון די צוויי רוסישע פאגראמשטשיקעס אין קאנצענטראציאנס לאגער בראנדענבורג.

אין בראנדענבורגער קאנצענטראציאנס לא־גער זענען איין שעהנעם טאג געבראכט געווארען צוויי רוסען. איינער האט געהייסען דימיטריעוו. ער איז געווען אן אפיציר אין דער ווייס־גווארדעיסקער קאלטשאק ארמעע. דער צווייטער איז געווען פאן פאלטערוויץ־אסטראגיצא, און ער איז געווען א קא־זאקען הויפטמאן און אן אדיוטאנט אין העטמאן סקא־ראפאדסקי'ס אוקראינער ארמעע.

די ביידע רוסען זענען נאך דער באלשעוויס־טישער רעוואלוציע צוזאמען מיט א סך אנדערע שווארצע מאה'ניקעס אנטלאפען קיין דייטשלאנד. אין דייטשלאנד האבען זיי געגרינדעט א רוסישע היטלער־גרופע. האבען אבער די 2 רוסישע אפי־צערען זיך מיט עפעס פערזינדיגט געגען היטלער'ן, און זיי זענען אוועקגעשיקט געווארען אין קאנצענט־ראציאנס לאגער בראנדענבורג.

אמת, אין אנפאנג, זענען זיי אויך געשלאגען געווארען, ווי א סך אנדערע ביי־אנגעקומענע ארע־סטירטע, אבער ווי מען זאגט אויף רוסיש „סוואי סוואיעווא פאנימאיעט" (יעדער איינער דערקענט זיין אייגענעם מין), און די צוויי רוסישע אפיצערען זענען גיך דערקענט געווארען אלס אייגענע מענ־שען פון די בראנדענבורגער נאצי־סאלדאטען און אויפזעהער.

און דערקענט זענען זיי געווארען דערפאר, ווייל גלייך ביים אריינקומען אין לאגער האבען זיי אנגעהויבען צו זידלען און פערפאלגען די יודישע געפאנגענע.

די האבען זיך אפען בארימט, אז זיי זענען פאגראם־העלדען און זיי האבען דערצעהלט זייערע „העלדען־טאטען" געגען די יודען פון אוקראינע און רוסלאנד.

דאס, פערשטעהט זיך, איז זעהר געפעלען גע־ווארען די נאצי־סאלדאטען און די נאצי־פיהרערס פון בראנדענבורגער לאגער, און די צוויי רוסישע פאגראמשטשיקעס האבען גלייך געקראגען א פרייע האנט אין לאגער.

א דאנק די דאזיגע צוויי פאגראמשטשיקעס האט אין לאגער אנגעהויבען הערשען א ווילדע פאגראם שטימונג, פאר וועלכער די שוין אזוי אויך אומגליק־ליכע יודען האבען געציטערט און געפלאטערט.

וואס א טאג זענען די יודישע געפאנגענע אלץ מעהר און מעהר געשלאגען געווארען.

זיי זענען עס געווען די בעסטיעס, וועלכע האבען איין שעהנעם טאג אויסגעטראכט די טייוולשע אידעע, ווי צו צווינגען די יודען פון לאגער צו שלאגען איינע די אנדערע.

אויף זייער פארשלאג האט מען איין פריה־מארגען צוזאמענגערופען אלע יודען פון אלע בארא־קען פון לאגער. יונג און אלט, קליין און גרויס, אינטעליגענטען און ארבייטער זענען צונויפגע־שלעפט געווארען אין איין פלאץ, אויסגעשטעלט אין צוויי רייהען איינע אנטקעגען די אנדערע. צו יעדען פון די צוויי רוסישע פאגראמשטשיקעס האט מען צוגעשטעלט עטליכע נאצי־העלקער, און אלע צו־זאמען האבען געצוואונגען די יודען צו פאטשען איינע די אנדערע.

האט א יוד נישט געוואלט אדער נישט שטארק גענוג געפאטשט דעם יודען ענטקעגען, האבען די רוסישע כוליגאנעס זיי געהאקט מיט די נאגייקעס.

די ווילדע סצענע פון אנשמירען די יודען מיט סאזשע און זיי צווינגען צו טאנצען איינגאנצען נאקעטע

די פנים'ער פון די יודען זענען געשוואלען געווארען. די אויגען זענען זיי אונטערגעשלאגען געווארען. א סך פון די עלטערע יודען זענען געבלי־בען ליגען אין חלשות, אבער דאס האט די פא־גראמשטשיקעס נישט אפגעשטעלט. טאג נאך טאג איז דורכגעפיהרט געווארען די שוידערליכע פייניגונג אבער דאס איז נאך אלץ פאר זיי נישט געווען גענוג.

איין נאכט האבען די צוויי פאגראמשטשיקעס, צוזאמען מיט די נאצי־העלקערס, ארויסגעשלעפט פון די בעטען אלע יודען פון לאגער און זיי געצוואונ־גען צו טאנצען פאר זיי, און אום צו מאכען די סצענע נאך גרויזאמער און שרעקליכער, האבען זיי בעשמירט די פנים'ער פון די יודען מיט סאזשע און אויף זייערע קעפ אנגעטון פאיאצען־היטלען.

אין דער דאזיגער ווילדער סצענע האבען די יודען נאקעטערהייט, מיט פערשווארצטע פנים'ער און פאיאצער־היטלען, געמוזט טאנצען רוסישע טענץ און זינגען רוסישע לידער. און אויב מאנכע פון זיי האבען נישט געקענט טאנצען און זינגען, האט מען זיי דערפאר פון דאס ביי געהרג'עט און גע־שלאגען.

צום שלוס פון דער שוידערליכער פארשטעלונג האבען די צוויי רוסישע פאגראמשטשיקעס אויפגע־דעקט טיילען פון זייערע קערפערס און האבען גע־צוואונגען די אומגליקליכע יודען איינע נאך די אנ־דערע צו צוגעהען צו זיי און א קוש טון די נאקעטע קערפער־טיילען, און די פאגראמשטשיקעס האבען דערביי געבראכט אזוינע ווערטער, וועלכע א ציי־טונג קען נישט דרוקען.

אן ארבייטער וואס האט פערזוכט דעם טעם פון א גאנצער רייהע היטלער־גיהנומס

אטא מאינעל, א וועבער פון דארפס־שטאט, און דער פארזיצער פון דער סאציאל־דעמאקראטי־שער פארטיי אין פאכטלאנד, האט געהאט דעם אומ־גליק צו זיין איינגעשפארט נישט אין איין קאנ־צענטראציאנס לאגער, נאר אין גאנצע פינף. מא־ינעל איז ארעסטירט געווארען דעם 22־טען מערץ, 1933, פאר דעם, וואס ער זאל האבען ביי א פער־זאמלונג בעליידיגט היטלער'ן, איידער היטלער איז נאך געווארען דער זעלבסט־הערשער איבער דייטש־לאנד.

דערפאר האט מען איהם פריהער געבראכט אין דעם שוידערליכען קאנצענטראציאנס לאגער קאלדיטץ, דערנאך אין די לאגערען זאקסענבורג, רייכענבאך, עסטערוועגען, און צולעצט אין דעם גיהנום וואס טראגט דעם נאמען פאפענבורג, אין זיין בוך „קאנצענטראציאנס לאגער" בעשרייבט מאינעל די אלע קאנצענטראציאנס לאגערען און די דורכגאנגס־לאגערען, אין וועלכע ער האט פער־בראכט פיל מאנאטען, ווען מען האט איהם ארומ־געפיהרט פון איין לאגער צום אנדערען.

עס וועט גענוג זיין צו בעמערקען, אז דער 47 יאהריגער סאציאל־דעמאקראטישער טוער איז אין די לאגערען אזוי צושלאגען און געפייניגט גע־ווארען, אז ער איז אויף איביג פערבליבען א קרי־פעל, און וועט שוין קיינמאל זיין געזונט נישט צוריק קריגען.

ארבייטער בעגעהען זעלבסטמארד, געהען אראפ פון זינען און ווערען דערשאסען מאסענווייז

„מילא, וועגען זיך האב איך נישט פיל צו רע־דען. מען האט מיך געהרג'עט, מען האט מיך גע־שלאגען, מען האט מיך געפייניגט, — שרייבט מאי־נעל אין איין ארטיקעל — אבער דאס ערגסטע פאר מיר און אונז אלעמען זענען נישט געווען אונזערע ליידען. דאס ערגסטע איז געווען דאס צוזעהען די וועה־געשרייען און די שוידערליכע קולות פון די איבעריגע געפאנגענע.

„איך וועל קיינמאל נישט פערגעסען דעם אר־בייטער יעריגג, וועלכער איז ארויסגעטראגען געווא־רען א גע'חלשטער פון דער מאטער־שטיבעל. איך וועל קיינמאל נישט פערגעסען דעם ארבייטער מאקס ענגלער, וועלכער איז ארויסגעטראגען געווארען אין א ווילדע ארום. ער האט אזוי געשריען, אז דאס הארץ איז פשוט צוריסען געווארען. און ער איז טאקע (אין א טאג ארום) אוועקגעפיהרט געווארען אין משוגעים־הויז, ווייל ער איז פון די קלעפ אראפ פון זינען".

אבער ענגלער איז נישט געווען דער איינציגער, וועלכער איז משוגע געווארען פון די פייניגונגען כמעט יעדע וואך האט מען פון קאנצענטראציאנס לאגער אוועקגעפיהרט עטליכע מענשען אין משוג־עים־הויז.

די שוידערליכסטע ערפאהרונג מאינעל'ס איז אבער די געשיכטע מיט דעם שניידער ברונא קיס־לינג. קיסלינג איז געווען א פשוט'ער ארבייטער, האט מיטגעמאכט די וועלט־מלחמה, און איז נאך היטלער'ס פערכאפען דייטשלאנד איינגעשפארט גע־ווארען אין זאקסענבורגער קאנצענטראציאנס לאגער.

איין נאכט האט מען איהם אזוי פיל געשלאגען, אז ער איז געשטארבען אונטער די הענט פון זיינע פייניגער. אויף מארגען אין דער פריה האבען די נאצי־העלקער געבראכט א וואגען, אין וועלכען מען פלעגט ארויספיהרען פון לאגער די מענשליכע שמוץ.

אין וואגען איז נאך געבליבען א סך פון די שמוץ. דאס האט אבער נישט אפגעשטעלט די נאצי־העלקער צו צווינגען אנדערע געפאנגענע אריינצו־ווארפען דעם קערפער פון קיסלינג, וועלכער איז פערפייניגט געווארען צום טויט, און אין דעם דא־זיגען שמוציגען וואגען איהם אוועקגעפיהרט צו זיין איביגער רוה.

„אין דעם קאנצענטראציאנס־לאגער ריכטענ־באך האבען די נאצי־באנדיטען געהאט א ספעציעלען סארט פייניגונג, — שרייבט מאינעל, — ווען אימי־צער פון די ארעסטירטע האט נישט אזוי גיך גע־ענטפערט אויף א פראגע, האט ער געקראגען פינף שמיץ. ווען אימיצער האט געשטאמעלט, האט ער געקראגען פינף שמיץ. ווען אימיצער האט געשוויגען האט ער געקראגען פופצעהן שמיץ. ווען אימיצער האט געענטפערט אויף א פראגע, אז ער געדענקט נישט, האט ער געקראגען צוואנציג שמיץ, און ווען אימיצער האט געזאגט א ליגען, האט ער געקראגען פינף־און־צוואנציג שמיץ.

די דאזיגע שטראפען זענען געווען אויפגע־קלעפט אויף פיל ווענט פון לאגער, און זיי זענען נישט געבליבען בלויז אויפ'ן פאפיר. פון אינדערפריה ביז ביינאכט פלעגט מען שלעפען די פערזינדיגטע אויפ'ן הויף פון לאגער און פאר אלעמענס אויגען זיי אוועקלייגען און שמייסען.

Dr. med. R. Zalcwasser
כירורג
ציגעל־גאס 19 טעל. 125-17
נעהמט אן פון 1—2 און פון 4—6 נאכמ.

Dr. Z. Henykowski
ספעציאל־ארצט פאר ווענערישע
הויט־קראנקהייטען און מענער־שוואכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף
פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אוונט.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען.

צום הערבסט
עמפפעהלט
די ביליגסטע פאריזער
פערפומען
די איינציגע
קאנקורענץ־פערפומעריע
J. DRUKIER
5 ZAWADZKA 5
TEL. 175-92.
די פיינסטע
טואלעט־זייפען,
פודערן,
ווי אויך אלערליי
קאסמעטיק
אין און אויסלענדישע
בעמערקונג: ענגראסיסטען בעקומען א ספעציעלען ראבאט.

קעניג לואיס דער זעכצעהנטער אויף דער גילאטינע

אן עפיזאד פון דער גרויסער פראנצויזישער רעוואלוציע

דעם ערשטען נאוועמבער 1792 האט מען פון דער פאריזער קאמונע צוגעשיקט א קאמיסיע צו זעהען וואס די ארעסטירטע קעניגליכע פאמיליע מאכט, און ס'איז גראד אויסגעקומען אזוי, אז דער הויפט פון דער קאמיסיע איז געווען נישט קיין אנ־דערער ווי דער זעלבער דרועי, וועלכער האט איין מאל אפגעשטעלט דאס אנטלויפען פונ'ם קעניג.

די קעניגין מאריע אנטואנעטע האט איהם גלייך דערקענט, און ווען זי האט איהם דערזעהען, האבען זיך איהר אלע קאלירען געביטען אין פנים.

דרועי האט זיך געפרעגט צי זי האט נישט עפעס קיין קלאגע געגען אימיצען פון די וועכטער, צי זי איז צופרידען פון דער בעהאנדלונג. ער האט זי דאס געהאט פרעגען אלס דער הויפט פון דער קאמיסיע, וואס די קאמונע האט געשיקט. אבער מאריע אנטואנעטע האט איהם אויף זיינע פראגען נישט געענטפערט.

אין יענער צייט איז מען אין קאנווענט געווען שטארק פערנומען מיט דער פראגע וואס מ'זאל ווייטער טון מיט לואיס דעם 16־טען; די זשיראנדיסטען און די יאקאבינער האבען זיך ארומגעריסען צווישען זיך, און ראבעספיער האט אין א רעדע זיך אויסגע־דריקט, אז בלויז דאן ווען מ'וועט דעם ארונטערגע־ווארפענעם קעניג בעשטראפען מיט'ן טויט, וועט די רעפובליק אין פראנקרייך זיין געזיכערט.

[illegible] האט מען דאן דערווייל שוין קיין מורא נישט געהאט האבען, ווייל די פראנצויזישע ארמעע האט שוין געהאט אפגעשטעלט דעם מארש פון דער פרייסישער אר־מעע און זי געצוואונגען זיך צוריקצוציהען, אין אל־געמיין איז דער פערזוך פון די אויסלענדישע מלוכות און פון די אנטלאפענע פראנצויזישע אריסטאקרא־טען אריינצודרינגען קיין פראנקרייך און דערשטיקען די רעוואלוציע געווען א דורכפאל, און דער בראנ־שווייגער פרינץ און דער פרייסישער קעניג זענען געווען ברוגז אויף די פראנצויזישע אריסטאקראטען פאר וואס זיי האבען זיי אריינגעשלעפט אין אזא מיליטערישער און קאנטער־רעוואלוציאנערער אוואנ־טורע.

זיי, די פראנצויזישע מאנארכיסטען אין אויס־לאנד, האבען איינגערעדט די מלוכות, אז דאס אריינ־דרינגען קיין פראנקרייך וועט זיין איינע פון די לייכטסטע זאכען; אז די פראנצויזישע בעפעלקע־רונג וועט פאר זיי אומעטום עפענען טויער און טויער און זיי אויפנעמען מיט אפענע ארעמס. אבער ווען ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז ס'איז נישט אזוי, אז די פראנצויזישע בעפעלקערונג ווייזט גאר ארויס א ווידערשטאנד און די פראנצויזישע ארמעע שלאגט זיך זעהר גוט און ווייזט ארויס מוט, האבען די אויסלענדישע מלוכות פערלוירען דעם חשק זיך אריינצומישען אין פראנקרייך'ס אינערליכע אנגעלע־גענהייטען, און זיי האבען זיך צוריקגעצויגען, און דערצו איז צוגעקומען נאך א זאך: ס'איז געווען א געפאהר, אז די אריינמארשירענדע ארמעע זאל אין פראנקרייך נאך אויך נישט פעקאכט ווערען פון דער רעוואלוציע, און פאר דעם האבען די פרעמדע מלוכות זעהר שטארק מורא געהאט.

דער זיג פון די פראנצויזישע ארמעען אויפ'ן פראנט האט ביי איינציגע רעוואלוציאנער'ע פיהרער ארויסגערופען אי פרייד, אי מורא. ווארים אין דער זעלבער צייט וואס מ'האט זיך געפרעהט דערמיט וואס מ'האט פערטריבען דעם פרעמדען שונא, האט מען אויך מורא געהאט פאר א מיליטערישער דיקטא־טור; מ'האט געגלויבט, אז דער גענעראל דיומוריעי, וועלכער איז דאן געווען דער העלד פון טאג: א דאנק דעם וואס ער האט בעזיגט דעם שונא אויפ'ן שלאכט פעלד, זאל נאך נישט ווערען אזוי פאפולער, אז ער זאל לייכט איבערנעמען די מאכט.

ווארים וואס איז דען דער גענעראל דיומוריעי? לואיס דעם 16־טענ'ס א געוועזענער מיניסטער, און ווען אזא מענש וועט איבערנעמען די מאכט אין זיינע הענט, קען ער דאך זיכער אוועקזעצען לואיס דעם 16־טען צוריק אויפ'ן טראן.

איז דעריבער טאקע געווען א פראגע:

וואס טוט מען איצט מיט לואיס דעם 16־טען? איהם האלטען אין געפענגעניש? וועט דאס אין לאנד שאפען אזא לאגע, אז די רעפובליק וועט קיינ־מאל נישט זיין זיכער מיט איהר עקזיסטענץ.

איהם ארויסלאזען פון געפענגעניש? וועט דאס זיכער ברענגען א בירגער־קריג אין לאנד.

איהם ארויסשיקען קיין אויסלאנד? איז דאך גאר קיין פראגע נישט, אז ער וועט זיך דארט פעראייניגען מיט די אויסלענדישע מלוכות און וועט צובלאזען אזא פייער, אז ער וועט נאכדעם זיכער אריינמארשירען קיין פראנקרייך מיט אן ארמעע.

און וואס זשע טוט מען מיט איהם?

און וואס טוט מען מיט מאריע אנטואנעטע?

דעם דריטען סעפטעמבער פונ'ם יאהר 1792 האט דער קאנווענט אנגענומען א בעשלוס, אז מ'זאל לואיס'ן שטעלען צום געריכט, און מיט דריי טעג שפעטער האט מען אויסגעקליבען א קאמיסיע פון איין און צוואנציג מענשען צונויפשטעלען די קלאגע געגען איהם.

דאס איז נישט געווען שווער, ווייל עס זענען גע־ווען גענוג דאקומענטען, וואס האבען בעוויזען, אז דער קעניג איז די גאנצע צייט געשטאנען אין פער־בינדונג מיט די אויסלענדישע מלוכות און מיט די מאנארכיסטען, וואס זענען אנטלאפען פון פראנקרייך און געקראגט. אט די אלע דאקומענטען האט מען א דאנק דעם וואס דער שמיד גאמען'ן, מיט וועמען לואיס דער 16־טער האט געארבייט און איז געווען בעפריינדעט א סך יאהרען, איז געקומען און האט דערצעהלט, אז אונטער א געהיימער טיר אין טוי־לערי־פאלאץ געפינט זיך אן אייזערנער קאסטען, וואו ס'ליגען בעהאלטען זעהר וויכטיגע דאקומענטען

— איך ווייס דאס. — האט דער שמיד געזאגט.

— ווייל איך אליין האב געמאכט דעם קאסטען, און דער קעניג האט מיר אין דעם געהאלפען.

אט די דאקומענטען זענען געווען א גענוגענדער גרונד, אז דער קעניג איז שולדיג אין פעראט, און דאן איז דאס אנגענומען געווארען דער בע־שלוס צו שטעלען צום געריכט לואיס דעם 16־טען, וועלכער האט שוין דאן געהייסען לואיס קאפעט.

דעם עלפטען דעצעמבער, אין דעם טאג ווען מ'האט געדארפט ברענגען דעם קעניג פאר'ן קאנ־ווענט און איהם משפט'ען, זענען די פאריזער גאסען געווען פיל מיט מיליטער, הונדערטע טויזענד בעוואפ־נעטע סאלדאטען האבען בעוואכט דעם וועג, וואס האט זיך געצויגען פונ'ם טעמפעל־טורעם ביז דער זאל פונ'ם קאנווענט, און דאס קלאפען פון באראבא־נען האט אפגעהילכט אין דער לופט.

(המשך מארגען)

ליבע צו אייגענס
געדאַנקען וועגען פּריוואַט־אייגענטום און געזעלשאַפטליכען וואוילזיין

פון פּרץ הירשביין

— 1 —

דעם נייעם מענשען האָב איך צום ערשטען מאָל באַגעגענט אין עמק־יזרעאל, אין די חלוצים'שע קבוצות; דאָרטען האָב איך צום ערשטען מאָל באַגעגענט מענער און פרויען, וועלכע האָבען זיך איינגאַנצען בעפרייט פון דער ליבע צו אייגענס, כאָטש זייערע פאָדערונגען געווען פון פּרימיטיווען כאַראַקטער, האָב איך דאָך דערקענט דעם פערלאַנג צו זיין פריי פון אייגענליבע און פון אַלץ, מיט וואָס די דאָזיגע ליבע בינדעט דעם קולטורעלען מענשען היינטיגען יאָהרהונדערט.

איך האָב דאָרט געזעהען, ווי מענשען בעגעגענען זיך פאר'ן שלאָפען־גיין, נאָך אַ טאָג אַרבייט, אַרומצורעדען די פליכטען פאַר מאָרגענדיגען טאָג: ווער צום אַקער, צום טראַקטאָר, און ווער צו די קוה און מילך־ווירטשאַפט. היים איז נישט דער איינציגער ווינקעל וואו מען שלאָפט; היים איז יעדער שפּאַן פון אַלגעמיינער אַקטיוויטעט. פאַרפאָלק לעבען אין אַ בעשיידענער, איינצימערדיגער דירה, קינדער ווערען געבאָרען — געהען זיי אין דער אַלגעמיינער קינדערהיים; געטרייע קינדער־היים „מאַמעס", אַלעמענס מאַמעס, ברענגען זיי אויף אין סאַניטאַרע און קולטורעלע בעדינגונגען. טאַטע־מאַמע אַליין טראָגען זייערע פליכטען צו דער קאָמונע, אוהן ברענגען זייער כוח און ווילען צו בויען און שאַפען. אין דער אַלגעמיינער עסען־שטוב קומען אַלע עסען דעם מאָלצייט, וואָס חברים פון דער קאָמונע האָבען צוגעגרייט.

איך האָב אויך דאָ געזעהען דעם יחיד מיט זיין עשירות, וואָס בעווייזט מיט'ן האַנט אויף דער גאַנצער קאָמונע און זאָגט:

— אָהין געהער איך, מחמת איך בין אַליין אַ טייל פון דער קאָמוניסטישער עשירות.

— זענען זיי טאַקע גליקליכע, צופרידענע?

— אָהן אינערליכער צופרידענקייט, אָהן אינער־ליכען גליק האַלטען זיי נישט געבויט, וואָלטען זיי נישט געווען וויליג צו לייד'ען, ברענגען קרבנות און טראָגען מיט ווירדע די לאַסט, וואָס אַנ'אמת'ן פיאָנער קומט אויס צו טראָגען.

— צי איז מעגליך, אַזוי זאָל געבויט ווערען אַ לאַנד, אַזוי זאָל איבערגעבויט ווערען דאָס לעבען פון אַ גאַנץ פאָלק?

— אונטער פרייע בעדינגונגען — נישט! מחמת די פאַרשטעהער פון די קבוצות האָבען זיך דער־הויבען דורך אַנ'אויסערגעוועהנליכען סאָציאַל־נאַצי־יאָנאַלען דראַנג צו בויען אַ נאַציאָנאַלע היים, אַ בעפרייטע פון די אַלע חסרונות, וואָס די איצטיגע געזעלשאַפטליכע אָרדנונג טראָגט אין איהרע בלוי־טען: אַ בעפרייטע אין דעם סאָציאַלען זינען, פון דעם יחידישען שאָוויניזם, וואָס ווייסט נישט פון קיין גרענעצען.

ווען איך האָב אין די שטילע נעכט געהערט צומאָל דאָס קרייזלען פונ'ם יחידישען ניגון, וואָס האָט אַרומגעגאַרטעלט די גאַנצע קאָמונע, האָב איך אויף דעם קיין קשיות נישט געפרעגט. אַ קוואַל פון טרויער האָט עס ביי מיר אויפגעגראָבען יעדעס מאָל, ווען איך האָב די אויבענדערמאָנטע קבוצות געוועלט איינפאַסען און געזוכט פאַר זיי אַנ'אָרט אין גרויסען אָקעאַן, וואָס הייסט „מענשליכע געזעל־שאַפט". אין ארץ־ישראל גופא זענען די קבוצות בלויז קליינע אינזלען, וואָס ווערען אַלץ מעהר און מעהר פערשוועכט פון דעם נייעם מענשען־צופלוס.

דערביי, אין עמק־יזרעאל, האָב איך אָנגע־טראָפען מענשען, וואָס בויען אויך זייער לעבען אויף שווערע פראַצע, בענוצען זיך נישט מיט יע־נעמס העבד, פיהרען אַ קאָאָפּעראַטיווע ווירטשאַפט אין זינען פון קויף־און־פערקויף; אָבער אייגען קינד איז טייער, און טאַטע־מאַמע ווילען עס אויפ־ברענגען אויף אייגענע הענט. קוה, אייזעל און מוילאייזעל דערקענט דעם אייגענעם בעלעבאָס, מחמת דער אייגענער בעלעבאָס — ער דערקענט זיי. ער קוקט אויף זיי מיט ליבשאַפט. ער עסט דעם מאָלצייט, וואָס איז געשמאַק צו זיין גומען, ווייל אויף זיינעם אייגענעם פייער האָט מען דעם מאָלצייט צוגעגרייט.

— ווי אַזוי קען איך מיין אייגען פלייש און בלוט, מיין אייגען קינד, נישט גלעטען און האָדעווען מיט מיינע הענט? פאַרוואָס זאָל איך נישט דער־קענען די פרוכט פון מיין אייגענער פראַצע און די פרוכט, וואָס איז פון מיין אייגענער זריעה פון דער ערד אַרויסגעקומען?

— אָט, אדרבה, נעמט צונויף, אויב איהר זייט אַ בעל־חשבון, רעכענט אויס, וואו האָט מען מעהר געשאַפען, צי אין דאָרף, וואו יעדער טוט לויט זיין אייגענער השגה, לויט זיין אייגענעם כוח, לויט דעם פערלאַנג צו טון פאַר זיך אַליין — אָדער דאָר־טען, וואו אַלע טאַנצען אונטער דעם שפּילען פון איין פייפעל, וואו אַלע אינאיינעם צעטיילען זייער ענערגיע גלייך אויף גלייך אין אַלץ, וואָס ווערט געשאַפען, אין נאָר לויט די כחות פון דעם שוואַכע־רען און נישט לויט דעם שטאַרקערען.... טייערער איז מיר יעדער שטאַרקער רינג בעזונדער, ווי אַ קייט פון אַ סך שוואַכע רינגעלעך, קינסטליך געקייטעלט איינס צום אַנדערען.

אַזוי רעדט דער יחיד מיט געפיהל פאַר איי־גענטום.

— פריוואַטע שעפערישקייט, פריוואַטע איניצי־אַטיווע איז אַ פאַראַזיט אויפ'ן לייב פון שוואַכערען ברודער! אַזוי ענטפערט שאַרף און קורץ דער מענש, וואָס איז אָנגעזאַפּט מיט סאָציאַלע איבערציי־גונגען.

די סאָציאַלע רעוואָלוציע אין ראַטען־פערבאַנד האָט מיט דער הילף פון אייזערנער דיקטאַטור זיך פערמאָסטען אויסצואָרצלען ביי דער מענשהייט, וואָס בעפעלקערט יענעם וועלט־טייל, די ליבע צו אייגענס. דאָרטען וואו די דאָזיגע ליבע איז צום שטאַרקסטען. איך בין אויסען די געצוואונגענע קאָ־לעקטיוויזאַציע ביי דער ערד, וואָס האָט אין דער ערשטער תקופה פון דעם ראַדיקאַלישען עקספּערי־מענט געבראַכט דערצו, אַז די ערד זאָל איהר טראַכט פערשליסען און אויפהערען אַרויסצוגעבען איהר ברויט — ווייל דער יחיד האָט די ערד פערשאָל־טען. עס איז ביים יחיד געוואָרען אָפּגעווישט די ליבע צו האָדעווען פערד, עוף, קוה, שאָף און רינד, ווייל דאָס האָט אויפגעהערט צו זיין אייגענס. ביים פויער איז אויסגעריסען די אומאויסדערשעפליכע געדולד, מיט וועלכער ער האָט אין אַלע דורות זיך דער־נעהנטערט צו דער ערד. די ליבע צו אומבעגרעניצ־טער פראַצע און די אומבעגרעניצטע ליבע צו די פרוכטען פון אייגענער פראַצע — דאָס האָט די רע־וואָלוציע ביי איהם צוגענומען. דערייבער איז ממש די אויסצערונג אָנגעשטאַנען אויף די פעלדער, און די מענשען פון דער שטאָט האָבען געקוקט מיט שרעק צום פעלד, וואו די תבואה־קאָמערען זענען פערלאָזטע און וואו עס איז פערשוואונדען די קוה, וואָס גיט מילך, און די הון, וואָס לייגט אַן איי.

(צווייטער אַרטיקעל מאָרגען)

דער רמב"ם
אַ פּאָר ווערטער צו זיין 800־יאָהריגען געבורטסטאָג

דער רמב"ם (רבנו משה בן מימון) איז געבוי־רען געוואָרען אין דער אַראַבי'שער שפּאַנישער שטאָט קאָרדובה. ווען ער איז אַלט געווען 13 יאָהר האָט דער פאָטער צוזאַמען מיט זיינע בני בית געמוזט פערלאָזען די היים און אויסוואַנדערען פון שפּאַניען. די דאַמאַלסדיגע הערשער אין קאָרדובה, די אַראַבי־שע אַלמאָהאַדען, האָבען פערלאַנגט פון יודען, אַז זיי זאָלען אָננעהמען דעם מאַכמעדאַנישען גלויבען, ווער עס האָט דאָס נישט געוואָלט טון האָט געמוזט שטאַרבען על קדוש השם אָדער אַנטלויפען. די פאַ־מיליע פונ'ם רמב"ם האָט געוואָלט דאָס צווייטע און איז אַנטלאָפען.

פאַר דער פאַמיליע פון ר' מימון זענען געקומען זעהר שווערע צייטען, נישט אַזוי שנעל האָט זי געפונען אַ נייע היים. צוערשט איז זי געקומען קיין פעז אין אַפריקאַ, אויך דאָ האָט דער פאַנאַטיזם פון די אַראַבער איהר נישט דערלויבט לאַנג צו בלייבען, זי האָט געמוזט ווייטער וואַנדערען קיין מזרח, זי איז ענדליך אָנגעקומען קיין ארץ־ישראל.

אָבער אין א"י האָט די אומגליקליכע פאַמיליע נישט געקאָנט געפינען קיין מקום מנוחה, דאָרט זענען צו יענער צייט געווען די מערב־אייראָפּעישע קרייץ־טרעגער, וועלכע האָבען זיך אַרומגעטראָגען מיט אַ שרעקליכער שנאה צו יודען.

נאָך אַ נישט לאַנגען אויפענטהאַלט אין פערשיי־דענע שטעט פון א"י, ווי עכו, חברון, ירושלים, האָט דער רמב"ם ענדליך פערלאָזען א"י און זיך איבער־געטראָגען קיין מצרים, וואו ער האָט זיך בעזעצט אין אַ פאָר־שטאָט פון קאַירא. דאָרט איז ער מיט דער צייט געוואָרען דער אין דער גאַנצער וועלט אָנערקענטער מנהיג ישראל. געלעבט האָט ער אָבער נישט פון קיין רבנות. חיונה האָט איהם געגעבען — די מעדיצין. ער איז נעמליך געוואָרען דער לייב־דאָקטאָר פונ'ם עגיפּטישען סולטאַן, דער־ביי האָט ער אויך געהיילט יודישע חולאים — אומזיסט.

די דאָזיגע פּראַקטישע אַרבייט האָט ביי איהם צוגענומען זעהר אַ סך צייט, וועלכע ער וואָלט גע־קאָנט אָפּגעבען דער תורה און דער חכמה. דער רמב"ם האָט זעהר פיל דערפון געליטען און נישט איינמאָל קלאָגט ער זיך אין זיינע בריף אויף דעם דאָזיגען גורל. אָבער טראָץ דעם אַלעמען האָט דער רמב"ם נאָך געפונען גענוג צייט צו שאַפען לדורות און צו שענקען דעם יודישען פאָלק אַזאַ שפע פון גייס־טיגע אוצרות, אַז נאָך היינט, נאָך אַ צייט פון אַכט הונדערט יאָהר זענען מיר נישט אימשטאַנד אָנצו־ווייזען אויף אַ צווייטען וועמען מיר זאָלען האָבען אַזוי פיל צו פערדאַנקען, ווי דעם רמב"ם.

מיר וועלען דאָ נישט רעדען וועגען דעם רמב"ם'ס ספרים אויפ'ן תורה געביט, ווי למשל זיין פירוש אויף משניות און זיין „משנה תורה". יעדער יוד, צי ער האָט געלערנט די דאָזיגע ספרים, צי אפילו נישט, ווייסט גאַנץ גוט וואָסער בעדייטונג זיי האָבען פאַר'ן יודענטום. כדאי איז בלויז דרך אַגב צו געבען אַ בעמערקונג וועגען זיינע פילאָזאָ־פישע ווערק, וועלכע האָבען אַמאָל אַרויסגערופען אַזאַ שאַרפען שטורם און אַזאַ גרויסע התגברות מצד פיל אָנגעזעהענע תורה־אויטאָריטעטען. עס איז אַ טעות, ווען מען מיינט, אַז דער רמב"ם האָט געשרי־בען זיינע פילאָזאָפישע ווערק מיט'ן צוועק, כדי צו בערייכערען די פילאָזאָפיע אָדער זי צוגענגליך מאַ־כען פאַר'ן יודישען עולם. שוין דער טיטול פון זיין גרעסטען פילאָזאָפישען ווערק ווייזט זיין אמת'ע כוונה.

ער האָט מיט זיינע פילאָזאָפישע ווערק געוואָלט זיין אַ מורה דרך פאַר די בלאָנדזשענדיגע, פאַר די וועלכע זענען שוין געווען איינגעטון בראשם ורובם אין דער גריכישער און אַראַבישער פילאָזאָפיע. זייער צאָהל איז אין שפּאַניען און דרום פראַנקרייך גראַד נישט געווען קיין קליינע. יודען האָבען זיך אַקטיוו בעטייליגט אין דער ליטעראַטור און פילאָזאָפיע פון די דאָזיגע לענדער, וואו די קולטור איז בכלל גע־שטאַנען אויף אַ גענוג הויכער מדרגה. עס פער־שטעהט זיך, אַז די דאָזיגע בעטייליגונג האָט גורם געווען צו דער פערשפּרייטונג פון דער אַסימילאַציע צווישען יודען. פונ'ם יודישען מקור, נישט קאָנענ־דיג געפינען קיין קאָמפּראָמיס צווישען דער „אייראָ־פּעאישער" אָדער ריכטיגער גריכיש־אַראַבישער קול־טור און יודישקייט. אינ'ם „מורה נבוכים" האָט זיי דער רמב"ם געוויזען אַז מען קאָן פעראייניגען די וויסענשאַפט מיט דער אמונה און וואו עס געפינט זיך די גרענעץ צווישען די ביידע געביטען. אין דער הקדמה און אין דעם גאַנצען ווערק בעטאָנט נאָך דער רמב"ם נישט איינמאָל אַז ער איז בכלל נישט אויסען זיינע לעזער אַריינצופיהרען אין דעם שווע־רען פילאָזאָפישען פרדס נאָר זיי אַרויסצופיהרען פונ'ם לאַבירינט, אין וועלכען זיי זענען פערבלאָנדזשעט געוואָרען, כדי זיי אַרויסצופיהרען אויפ'ן ליכטיגען וועג פון דער תורה.

דער רמב"ם איז, ווי געזאָגט, פון געבורט גע־ווען אַ שפּאַנישער יוד און אַ באַלד פינפטהאַלבען יאָהר הונדערטער נאָכ'ן גירוש ספרד האָבען זיך די „היינטיגע פּאָליטישע און גייסטיגע אָנפיהרער פונ'ם שפּאַנישען פאָלק אין דעם געיאַלען „שפּאַני־ער". וואָס שטאַמט פון זייער לאַנד און מיט שטאָלץ פערדערעכענען זיי איהם צווישען די גרעסטע זיהן וואָס שפּאַניען האָט אַרויסגעגעבען.

Dr. Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02
נעהמט אָן אין הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען. מענער־שוואַכע
נעהמט אָן פון 8–12 בייטאָג און פון 4–9 אָוונד.

ראַטעוועט אייער געזונד
קראַנקע אויף רופּטורען (בראָך־קראַנקהייטען)
ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל־גומי־באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים בראָך־קראַנקהייטען (רופּטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

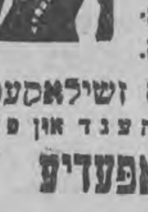

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלענגען ספּע־ציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך־באַנדאַזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען־ביין (הויי־קערס) אָרטאָפּעדישע הייל־גאָרסעטען אויף ביינער־שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָ־פּעדישע הייל־אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.
ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס־מאָדעלען, אויף זשילאַסעס. — גומי־זאָקען לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס
ספּעציעלער אַנשטאַלט פאַר הייל־אָרטאָפּעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג
לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ)
(פראָנט פּאַרטער), טעל. 177-09 נעהנט פון לאָדזער פאַבריקס־באַהנהויף
בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איז אומבעדינגט נויטיג.
צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען און דאַנק־בריף.
(אין זגערוש אויף טלאָמאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

פערשאַטען זיך
פון מ. זאָשטשענקאָ

סטאַנציע טימאָניגאַ. אַ מינוט צוויי שטעהט דאָ דער צוג, אַ גאָר נישטיגע סטאַנציע, נישט קיין גאַנצע סטאַנציע, אַ האַלבע. אַ פייף און אַוועק. נאָר קוקט נאָר וואָס דאָרטען קומט פאָר אין דער וועבעריי.

ס'האָט אָנגעהויבען צו פערפאַלען ווערען דאָר־טען די געשפּינעריי, די פעדים.

אַ חודש ווערט פערפאַלען, צוויי ווערט פער־פאַלען, און אַ יאָהר — ווערט פערפאַלען, און פינף יאָהר — אַלץ ווערט פערפאַלען...

אויפ'ן זעקסטען יאָהר האָבען די אַרבייטער זיך אַ הויב געטון.

— וואָס איז אַזוינס, די געשפּינעריי ווערט פער־פאַלען. און מיר פינטלען מעהר נישט מיט די אוי־גען און קיין פערזאַמלונג רופען מיר נישט צונויף, מען דאַרף, חברים, פערזאַמלען זיך, אויף אַ פער־זאַמלונג — ווי, וואָס, פאַרוואָס?

צונויפגעקליבען זיך און אָנגעהויבען.

אַלע דעקען די גנבים מיט די לעצטע ווערטער, אַזוי און אַנדערש און נאָכאַמאָל אַזוי.

לויט דער רייה געהט יעדערער אַרויף אויפ'ן בריקעל און דעקט און דעקט.

דער עלטערער מייסטער קאַדושין האָט זיך שיער נישט פונאַנדערגעווייבט.

— ברידערלעך! — זאָגט ער — שוין צייט די דרעהערס, די מאַרעוויכערס איבער די ציינער אַ זעץ צו געבען. ביז וואַנען וועלען מיר דולדען און לייד'ען?

נאָכ'ן עלטערען מייסטער איז אַרויף דער ווע־בער יעגאָראָוו.

— ברידערלעך — זאָגט ער — עס איז נישט קיין צייט אויף אַרויסצוטראָגען אַ רעזאָלוציע. אַנ־דערש ווי מיט עקסטע מיטלען און העכסטע שטראָ־פען וועסטו די רויבער נישט דערכנעהמען. עס איז צייט שוין זיך [illegible] און שליסען די רייהען, ווייל אַזאַ וואונדערבאַרער שטאָף ווערט פערפאַ־לען, וואָלט לכל הפחות געווען עפּעס אַ נישטיגע געשפּינעריי, וואָלטען מיר דען געוויינט. און דאָס אַזעלכע פעדים, אַז איך טראָג שוין דריי יאָהר, נישט אַראָפּגעהמענדיג שקאַרפּעטקעס, און אפילו קיין לעכעלע נישטאַ.

דאָ הויבט זיך דער עלטערער מייסטער קאַדושין:

— כאַ! זאָגט ער — שקאַרפּעטקעס! אַ שקאַר־פּעטקע — אַ בגד! אַ שקאַרפּעטקע איז, אַז בעשיצט מיט'ן שטיוועל, וואָס קען דער שקאַרפּעטקע שאַטען.

דאָ הויבט זיך אויף פון זיין אָרט נאָך אַ וועבער.

— אַ סוועטער, חברים, דאָס איז אויך נישט קיין רייד. אַ סוועטער איז דאָך כמו אַנ'אָנצוג, וואָס קען איהם שאַטען. איך — זאָגט ער — טראָג הענטשקעס שוין זעקס יאָהר, און זאָל זיי עפּעס אַרען און נאָך 10 יאָהר, וועל איך זיי טראָגען. באַטידליך, אויב עמיצער זאָל זיי נישט אָפּציהען, און אויב אָפּציהען, וועט דער גנב, דער אויס־וואָרף, זיי טראָגען און טראָגען. מיינע קינ־דער טראָגען די הענטשקעס פון די פעדים, און די קרובים, זיי קענען זיך נישט אָפּלויבען.

דאָ האָט מען פון די ווערטער אָנגעהויבען צו בעשטעטיגען, אַז די געשפּינעריי איז ווירקליך אַנ'־אויסגעצייכענטע וואָס איז דאָ צו רעדען און זיך צו אַמפּערען. אַנשטאָט אַמפּערען זיך — איז בע־סער אַריבערגעהען גלייך צו מעשים.

אויסגעפונען אַזאַ מיטעל ווי צו פאַקען די גנבים דרייערס.

ס'זענען אָנגענומען געוואָרען ענערגישע מיט־לען: דעזשורסטוועס, אונטערזוכונגען, אפילו פראָ־וואָקאַציעס, נאָר די גנבים האָט מען נישט ענטדעקט

און נאָר איצט האָט דער מחבר איבערגעלייענט אין צייטונג, אַז זיבען מענשען פון דער פאַבריק האָבען זיך פערשאָטען מאָקע. צווישען די פער־שאָטענע — אַלץ בעקאַנטע נעמען: דער עלטע־רער מייסטער קאַדושין, יעגאָראָוו, דער דריט־רעדנער, דער פערטער רעדנער... אויף יענע פער־זאַמלונג.

אַלע וואָס האָבען אַזוי פּראָטעסטירט די גנבים — האָבען געטראָגען סוועטערס, שקאַרפּעטקעס, הענטשקעס פון דער שפּינעריי, וואָס איז אַזוי סיס־טעמאַטיש פערפאַלען געוואָרען אויף דער פאַבריק.

ק'טרעפט. ברידערלעך, ס'טרעפט!

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט“

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

שטרייקען

אויב אן ארבייטער, א נישט פאראיינס-מיטגליד, האט זיך סאלידאריזירט מיט'ן שטרייק, וואס איז אויסגעבראכען צווישען די פאראיינס-מיטגלידער פון דער זעלבער אונטערנעהמונג, האט דער אונטערנעהמער נישט קיין רעכט איהם דערפאר צו באזייטיגען פון פאסטען.

דעסגלייכען האט אן אונטערנעהמער אויך נישט קיין גרונד צו באזייטיגען אן ארבייטער, מיט וועלכען ס'איז געשלאסען געווארען א באזונדערער אפמאך צוליב דעם, ווייל ער האט זיך סאלידאריזירט מיט א שטרייק, וואס איז אויסגעבראכען צווישען די ארבייטער פון דער זעלבער אונטערנעהמונג, מיט וועלכע ס'פערפליכטעט א קאלעקטיווער אפמאך.

אפערע

וויבאלד איינער האט זיך געבארגט ביי א צווייטען א געוויסע סומע, האבענדיג די כוונה די סומע נישט צו באצאהלען, הייסט דאס אן אפערע.

דא קומט אין באטראכט למשל אזא פאל, ווען די הלוואה איז גענומען געווארען א טאג, צוויי אדער דריי פאר'ן אוועקפאהרען פון בעל-חוב קיין אויסלאנד אדער פאר'ן ליקווידירען אן אונטערנעהמונג, אן אייגענע וואוינונג.

ארבייטס-אפמאכען

אן אנגעשטעלטער האט ערקלערט דעם שעף אדער זיין פערטרעטער, אז ער זאגט זיך אפ פון פאסטען און די רעזיגנאציע איז געווארען אנגענומען, מעג אפילו דער אנגעשטעלטער האבען שפעטער חרטה אויף זיין טאט און וועלען ווייטער בלייבען אויפ'ן פאסטען, דארף דער אפמאך דאך אנערקענט ווערען פאר אויפגעלעזט.

געזעלש. פערזיכערונג

אזוי לאנג, ווי ס'דויערט דער ארבייטס-אפמאך און נישט אזוי לאנג, כל זמן דער אונטערנעהמער צאהלט געהאלט, מוז דער ארבייטער זיין פערזיכערט אין געזעלש. פערזיכערונגס-אנשטאלט.

פון דעם כלל איז צו דרינגען, אז אויב אן אנגעשטעלטער ווערט קראנק און די קראנקהייט דויערט א לענגערע צייט, דארף ער פערזיכערט זיין נאר אין משך פון די ערשטע 3 חדשים. קוים דויערט די קראנקהייט לענגער, הערט די פערזיכערונגס-פליכט תיכף אויף, הגם דער אונטערנעהמער צאהלט דעם קראנקען ווייטער די גאזשע.

דירות-ענינים

א לאקאטאר האט רעכט צו פאדערען פון הויזווירט, אז ער זאל איהם ארייננשטעלען דאפעלטע פענסטער אבער נאר באלד נאכדעם, ווי ער האט זיך אריינגעצויגען אין דער דירה און אויך נאר דאן, אויב די דירה איז דערצו געאייגענט. אלעני-פאלס נאכ'ן יאהר פון אריינציהען ווערען אזעלכע פרעטענציעס פערעלטערט.

אויב א לאקאטאר האט געדינגען א דירה און דער הויזווירט ציהט זיך שפעטער צוריק פון אפמאך און וויל איהם נישט אריינלאזען, האט דער לאקאטאר רעכט נישט בלויז צו פאדערען צוריק דאס פערדאפעלטע דירה-געלד, נאר ער קאן אויך פערלאנגען אומבעדינגט די געדינגענע דירה אלעפאלס, כל זמן אין דער געדינגענער דירה וואוינט נאך נישט קיין אנדערער לאקאטאר.

א לאקאטאר קאן פאדערן פון הויזווירט, אז זיין דירה זאל געהאלטען ווערען אין געהעריגער ארדנונג, אז אלע נויטיגע גרעסערע אפעראציעס זאלען דורך איהם דורכגעפיהרט ווערען. קוים איז אבער דער גאנצער בנין בויפעליג און דראהט איינצופאלען, קאן דער לאקאטאר נישט צווינגען דעם הויזווירט, אז ער זאל דעם איינגעפאלענעם בנין צוריקשטעלען.

ארבייטס-אפמאכען לויטן נייעם קאדעקס פון התחייבות'ן

פארם פון קינדיגונג

פיל מיינען, אז א גילטיגע קינדיגונג מוז געמאכט ווערען נישט אנדערש, ווי נאר דורך א רעיענט, דורך א רעקאמענדירטען בריף, דורך אויפהענגען א מודעה אין ווערקשטאט, אלענפאלס שריפטליך.

אין דער ווירקליכקייט זעהט דאס געזעץ נישט פאר קיין בעשטימטע פארם פון א קינדיגונג פאר אן ארבייטער אדער אנגעשטעלטען. דעריבער מעג מען קינדיגען אפילו מינדליך, אין דער אנוועזענהייט פון אן עדות.

פאלגען פון א נישט בערעכטיגטע קינדיגונג

אויב אן אונטערנעהמער האט בעזייטיגט אן ארבייטער אהן א גענוגענדער סיבה, אדער דורך א שלעכטער בעהאנדלונג געגעבען דעם ארבייטער א בערעכטיגטען מאטיוו תיכף אויפצולעזען דעם אפמאך און צו פערלאזען דעם ארבייטס-פלאץ, האט ער רעכט צו פערלאנגען די געזעצליך-פעסטגעשטעלטע פערגיטיגונג אדער אן'עטשפרעכענדע ענטשעדיגונג.

קוים האנדעלט זיך וועגען א געקינדיגטען ארבייטער, וועלכע האט גענומען פעסטע שכירות מוז מען איהם אויפ'ן ארט אויסצאהלען די בעטרעפענדע ענטשעדיגונג.

דעסגלייכען מעג אויך אן אונטערנעהמער פאדערן פון א'ארבייטער אן ענטשעדיגונג, אויב ער האט פריהצייטיג אויפגעלעזען דעם אפמאך אדער געגעבען א מאטיוו דעם אונטערנעהמער אויפצולעזען דעם אפמאך. פונדעסטוועגן דעם לוין פאר דער אפגעטוענער ארבייט מוז אפילו אין אזא פאל דעם ארבייטער אויסגעצאלט ווערען.

די באגענזייטיגע פרעטענציעס פון אן ארבייטער צו אן אונטערנעהמער און פון אן אונטערנעהמער צו אן ארבייטער ווערען נאכ'ן אפלויף פון 1 יאהר פערעלטערט.

צייט צו זוכען זיך אן אנדערן פאסטען

די פארארדנונג וועגען ארבייטס-אפמאכען מיט גייסטיגע ארבייטער בעשטימט א פרייע צייט אין געקינדיגטען טערמין צו זוכען זיך אן אנדערן פאסטען. אזא הנחה זעהט די פארארדנונג נישט פאר פאר פיזישע ארבייטער.

דער נייער קאדעקס פון התחייבות'ן גיט אויך א פיזישען ארבייטער רעכט אויף א פרייער צייט אין לויף פון געקינדיגטען צוויי-וואכענדיגען טערמין צו זוכען זיך אן אנדערען ארבייטס-פלאץ. ווען און ווי לאנג די פרייע צייט דארף דויערען בעשטימט נישט דאס געזעץ. וועגען די דאזיגע פרטים דארפען זיך די צדדים אליין פערשטענדיגען. אין פאל פון א סכסוך דעצידירט דער ארבייטס-אינספעקטאר.

נייע געזעצן

אויסנאהמליכע רעכט פאר חובות פון קאמונאלע שפאר-קאסעס

דער ארטיקעל 39 פון דער נייער פערארדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגען קאמונאלע שפאר-קאסעס, פיהרט איין פאלגענדע כאראקטעריסטישע כללים:

חובות, וועלכע ס'קומען די קאמונאלע שפאר-קאסעס, וויבאלד זיי איבערשטייגען נישט אין יעדען ענצעלנעם פאל די סומע פון טויזענד זלאטעס, קאנען ווערען אויסגעמאהנט נישט אויף קיין געריכטליכען, נאר אויפ'ן וועג פון אזוי גערופענער אדמיניסטראטיווער פראצעדור ד"ה דורך די עקזעקוציע-ארגאנען פון די פינאנץ-אמטן.

אזא עקזעקוציע קאן פערארדענט ווערען בלויז אויפ'ן סמך פון אן אויסצוג פון די האנדעלס-ביכער פון דער געגעבענער קאמונאלער שפאר-קאסע.

ארבייטס-פאנד

לויט דער פערארדנונג פון מלוכה-פרעזידענט קומט צושטאנד א צוזאמענגיסונג פון ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט מיט'ן ארבייטס-פאנד און ס'ווערט געשאפען אן איינהייטליכע אינסטיטוציע א. נ. ארבייטס-פאנד.

דער ארבייטס-פאנד פיהרט אויס זיינע אויפגאבען אויפ'ן געביט פון ארבייטס-פערמיטלונג, פערזיכערונג אויפ'ן פאל פון ארבייטסלאזיגקייט א. א. וו. דורך ספעציעל-געשאפענע וואיעוואדישע ביוראס פון ארבייטס-פאנד.

די דערמאהנטע ביוראס בעשליסען אויך וועגען דער פליכט צו פערזיכערען ארבייטער פון ארבייטסלאזיגקייט, וועגען אנערקענען רענטע און אויך וועגען דער הויך פון דער אנערקענטער ארבייטסלאזער רענטע.

אפעלירען געגען די דעציזיעס פון די וואיעוואדישע ביוראס קאן מען צום וואיעוואדע, וועמענ'ס דעציזיע איבער די ענינים איז אן'ענטגילטיגע.

די דאזיגע נאוועליזירטע פערארדנונג טרעט אריין אין קראפט דעם 1 אפריל 1935.

ר. איזראעל

דער בערזען-סוחר

שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

47

אין אויספארשונגס-אמט איז געווארען א מהומה. דער בעאמטער האט זיך ערשט געכאפט, אז דא איז געשעהען א גרויס פערברעכען. עפיס א באנדע האט זיך געוויס אנגעגעבען פאר פאליצי-בעאמטע, אדורכגעפיהרט די רעוויזיע ביי מארקוס'ן, קאנפיסקירט ביי איהם כלומרשט דאס געלד און ארויסגעגעבען א קוויטונג. די קוויטונג האט זיך, פערשטענדליך, ארויסגעוויזען פאר געפעלשט, ווי בכלל אלע דאקומענטען, וואס מארקוס האט בעקומען פון די, וועלכע האבען ביי איהם אדורכגעפיהרט די רעוויזיע. מ'האט באלד ערקלערט מארקוס'ן, אז ער איז געפאלען א קרבן פון א פערברעכען.

קיין איבריגען איינדרוק האט דאס אויף מארקוס'ן נישט געמאכט.

— פיל האב איך שוין פערלוירען אין מיין לעבען, האט מארקוס געטראכט, מעהר ווי געלד.

אין דער פאליציי האט מען דעם ענין אבער אזוי לייכט נישט גענומען. די געשיכטע, וועלכע מארקוס האט דערצעהלט האט ארויסגערופען אן'אמת'ע קאנסטערנאציע. דאס איז געווען דאס ערשטע מאל אין דער פראקטיק פון דער לאדזער פאליציי, אז שווינדלער און גנבים זאלען אויספיהרען אזא שטיקעל ארבייט. די העכסטע בעאמטע האבען גענומען פארשען מארקוס'ן. מ'האט פון איהם אבער מעהר נישט געקענט ארויסבעקומען ווי דאס וואס ער האט געוואוסט. אין דער וואוינונג פון מארקוס'ן זענען געשיקט געווארען די געניטסטע און בעסטע אויספארשונגס-אגענטען, מ'האט געזוכט, געמאסטען, געפארשט, גענומען פינגער-אפדרוקען און אויסגעפרעגט וועגען קלענסטען פרט אפילו פון דער רעוויזיע, וועלכער וואלט געקאנט ווארפען א שיין ליכט אויף דער ראזיגער פינסטערער געשיכטע. אין דער צייט ווען די אגענטען האבען זיך געפונען אין דער וואוינונג פון מארקוס'ן, האט אימיצער אנגעקלינגען אין טעלעפאן. מארקוס האט גענומען דאס טרייבעל אין האנד אריין.

— האלא, ווער רעדט?

— דא רעדט איינע, וואס קען אייך אינגאנצען נישט, וואס האט אייך נאך קיינמאל אויף די אויגען נישט געזעהען.

— וואס האט איהר געוואלט?

— איך וואלט זיך מיט אייך געוואלט זעהען, וועגען א זעהר וויכטיגען ענין.

— זאגט מיר דורכ'ן טעלעפאן, איך האב נישט קיין צייט און נישט קיין געדולד וועגען אינטערעסאנטע ענינים.

צום טעלעפאן איז איצט צוגעגאנגען איינער פון די אגענטען, וועלכער האט זיך די גאנצע צייט צוגעהערט צום געשפרעך.

— לאזט מיך צו צום טעלעפאן, האט דער אגענט זעהר שטיל געזאגט, מיר קומט דאס דאזיגע געשפרעך אויס זעהר פערדעכטיג.

שמעון איז אוועקגעגאנגען פון טעלעפאן און דער אגענט האט גענומען דאס טרייבעל צום אויער.

— ס'איז אין אייער אינטערעס און איהר דארפ'ט זיך מיט מיר אונבעדינגט זעהען.

— ס'וואונדט זיך, האט דער אגענט געזאגט, בעמיהענדיג זיך נאכצומאכען די שטים פון מארקוס'ן, ס'וואונדט זיך צי איהר זענט גענוג שעהן, אז איך זאל זיך וועלען מיט אייך טרעפען.

— א, איהר זענט א דאן-זשואן און אייך ליגט נאך אין איצטיגען מאמענט אין קאפ זיך צו וויצלען.

— פארוואס נישט, וואס איז עפיס דער איצטיגער מאמענט אנדערש ווי אנדערע מאמענטן?

— מיר דוכט זיך דאך, אז איהר האט נעכטען געהאט א גרויסע אונאנגענעהמליכקייט.

— וועגען וואס פארא אונאנגענעהמליכקייט רעדט איהר גנעדיגע פרוי אדער פריילין? איך ווייס נישט ווי אזוי איך זאל אייך אנרופען.

— נישט איינס און נישט דאס צווייטע, אבער דערשרעקט זיך נישט, ס'איז גארנישט אויסערגעוועהנליכעס, איך בין א יונגע אלמנה.

— דאס איז פיל פיקאנטער און בעסער.

— ווי אזוי ווייסט איהר דאס, איהר האט דאך מיך נאך קיינמאל נישט געזעהען און אויך איך האב אייך נישט געזעהען.

— אייער שטים זאגט מיר וועגען דעם, אבער וועגען וואס פארא אונאנגענעהמליכקייטען האט איהר דערמאהנט, איהר שעהנע יונגע אלמנה?

איהר ווייסט עס בעסער, נעכטען איז דאך פארגעקומען ביי אייך עפיס א רעוויזיע.

— דאס איז נישט וויכטיג, כ'האב נישט קיין מורא דערפאר, איך האב בעקומען קוויטונגען אויף דעם געלד, וועלכעס מ'האט מיר צייטווייליג קאנפיסקירט. איך האב נאך נישט געהאט קיין צייט היינט צו בעהען אין אויספארשונגס-אמט, מארגען וועל איך געהען און א ליך וועט אויפגעקלערט ווערען.

— אין מיין אויך אזוי, אבער טאקע אין דעם ענין וואלט איך זיך געוואלט מיט אייך אדורכרעדען.

— ווען איהר האלט דאס פאר נויטיג וועלן מיר פערבונדען דאס נוצליכע מיט'ן אנגענעהמען. דער צוזאמענטרעף וועט זיכער זיין אנגענעהם פאר מיר און דעם נייען זאגט איהר דאך צו.

— כ'וועל אייך זאגען דעם אמת, דאס וואס איך האב ביז איצט געהערט וועגען אייך האט מיר נישט דערלויבט צו טראכטען, אז איהר זענט אזא דאן-זשואן, איך זעה, אז מענשען האבען אין אייך א טעות.

— מ'האלט מיך פאר א ערענטליכען מענשען, נישט אמת, אבער גערן האבען יונגע אלמנות איז דאך נישט געגען א דעכטענדיגקייט.

— דאס איז אויך מיין מיינונג, אלזא הער מארקוס, ווען וואלט איהר זיך געוואלט טרעפען מיט מיר?

— ווען איהר וועט הייסען, איהר ענטציקענדע אלמנה.

— די ענטציקענדע אלמנה וואלט זיך געווינשען צו טרעפען מיט אייך נאך היינט אווענד.

— אויסגעצייכענט, וואו און ווען?

— אין דינער „זשעמיאנסקא“, אכט א זייגער אין אווענד.

— גוט, זיך נאטיר זיך שוין, אבער ווי אזוי וועל איך אייך דערקענען?

— איך בין באמת יונג, וועל טראגען א סקונקס-פוטער, וועל זיצען לינקס אין צווייטען צימער און וועל רויכערען א פאפיראס, אזוי-ארום וועט איהר מיך שוין דערקענען.

— גוט, מיט בענקשאפט ווארט איך אויף אייך היינט 8 א זייגער אווענד.

— און איך אויך, האט די פרוי ביים טעלעפאן זיך צולאכט און אוועקגעלעגט דאס טרייבעל.

— ענטשולדיגט הער מארקוס, וואס איך האב אייך געשטערט אין אייער געשפרעך מיט א יונגער שעהנער אלמנה, אבער איהר דארפט נישט האבען קיין חרטה, איך האב א פארגעפיהל, אז די דאזיגע דאמע וועט אונז מיטהעלפען צו אונזער ענין. איהר פערשטעהט דאך, הער מארקוס, אז איהר וועט נישט געהען אויף דער דאזיגער ראנדעוואו. דארט אהין וועט געהען אונזער א בעאמטער.

(פארזעצונג קומט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 25 נאוועמבער
ויח
כסלו תרצ"ה

זון-אויפגאנג 7.13
זון-אונטערגאנג 3.32

ערב דער ערשטער זיצונג פון נייעם לאדזער שטאט-ראט

א נייע קאנדידאטור פאר שטאט-פרעזידענט

(א) דער לאדזער וואיעוואדען-אמט האט נעכטען איבערגעשיקט אין דער הויפט-וואהל-קאמיסיע. אויף די הענד פון דעם פרעזעס מאסקווא און צו דער לאדזער שטאט-פערוואלטונג א בריף בנוגע די שטאטראט-וואהלען, וואס זענען בעשטעטיגט געווארען דורכן וואיעוואדע ה' האוקע-נאוואק.

אין שייכות דערמיט וועט מאנטאג דעם 26 ד. ח. דער פארזיצער פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע, ה' מאסקווא, צוזאמענרופען א זיצונג פון דער הויפט-קאמיסיע, בכדי אדורכצופיהרען די ליקווידאציע פון די קרייז-קאמיסיעס און פון דער הויפט-קאמיסיע.

דער ענדגילטיגער בעשטאנד פונם לאדזער שטאט-ראט שטעלט זיך פאר אזוי:

אלגעמיינער בלאק פאר צוזאמענארבייט מיט דער זעלבסטפערוואלטונג – 10 מאנדאטען.

ענדעקעס – 39 מאנדאטען.

סאציאליסטישער בלאק – 7.

יודישער בלאק – 10.

דייטשער פראנט – 1.

ציוניסטען – 4.

לינקע פועלי-ציון – 1 מאנדאט.

מצד דעם יודישען בלאק זענען אין שטאט-ראט אריין: אברהם מאיר קאפלאן, אדוו. מאיר שמעון רייכמאן, אברהם חנא שטיינשניידער, אדוו. יוסף ווייצמאן, יוסף מארגוליס, מאיר זיידע, דעפ. ל. מינצבערג, בנימין רוס און אדוו. סטאניסלאוו דאבראניצקי.

פון דער ציוניסטישער ליסטע זענען אריין מארעק פיין, אלעקסאנדער יאעל, יצחק ביגלאר און ד"ר ג. קרויס.

פון דער סאציאליסטישער ליסטע זענען אריין יודען – שמואל מילמאן און שלמה גוטקע-וויטש (בונד).

און פון די לינקע פועלי-ציון – לייב האלענדערסקי.

• • •

איצט נאכ'ן ענדגילטיגען בעשטעטיגען די וואהלען פון לאדזער שטאט-ראט ווערט אקטועל די פראגע פון – לאדזער שטאט-פרעזידענט.

לעצטענס ווערט אויף דעם דאזיגען אמט ארויסגערוקט די קאנדידאטור פונ'ם געוועזענעם אלשינא-ווילטשינסקי.

ארעסטירט א פאבריקאנט צוליבן טויט פון פאבריק-ארבייטער

אינהאבער פון דער „אקצ. געז. ר. ליפשיץ" איינגעזעצט אין תפיסה

ווי מיר האבען שוין בשעתו מיטגעטיילט, איז אין דער פאבריק פון דער „אקצ. געז. ר. ליפשיץ" (פיאטקאווסקא 113/11) אומגעקומען דער ארבייטער יעקב שטיינבערג, וועלכער איז ארא[פ]געפאלען מיט דער ווינדע פון צווייטען שטאק.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די ווינדע האט בישט פונקציאנירט ווי געהעריג, אין צוזאמענהאנג דערמיט איז דא ארעסטירט געווארען דער קאנסטרוקטאר פון דער ווינדע בריגא-יושטשינסקי. גלייכצייטיג זענען צוגעצויגען געווארען צו פאראנטווארטליכקייט דער מיטאינהאבער פון דער פירמע וולאדיסלאוו ליפשיץ און דער לייטער פון דער פירמע איציק ווייבבוים.

ווי מ'טיילט מיט, זענען נעהערגעכטען ארעסטירט געווארען דער מיטאינהאבער וול. ליפשיץ און דער לייטער ווייבבוים.

אלע דריי ווערען זיי אנגעקלאגט לויט'ן ארט. 230, וואס זעהט פאר א שטראף ביז 5 יאהר תפיסה.

ווארשאסער די פרוי און זיך אליין

שרעקליכע טראגעדיע אויף מיעלטשארסקיעגא 15

אויף מיעלטשארסקיעגא 15, האט זיך פארגאנגענעם פרייטאג אפגעשפילט א שרעקליכע טראגעדיע:

אין דעם הויז האט זיך מיט א קורצע צייט צוריק אריינגעצויגען די 29־יעהריגע ארבייטערין מילדא מאטשאכא מיט איהר 4־יעהריג קינד. איהר מאן א שיכור פלעגט אפט קומען צו איהר אויף בעזוך און געמאכט אגאבטורעס. דער לידראק האט כסדר ביי איהר צוגענומען די פאר אויסגעהארעוועטע גראשענס און אליין האט זי מיט'ן קינד געליטען הונגער.

פערגאנגענעם פרייטאג, איז דער שיכור, פראנטשישעק מאטשאכא ווידער געקומען אויף בעזוך און פערלאנגט געלט. דערביי האט ער ארויס־גענומען א רעוואלווער און גענומען שיסען. פון די שאסען איז די פרוי געפאלען א טויטע. זעהענדיג די פרוי אין א קאלוזשע בלוט, האט ער זיך אליין אריינגעשאסען צוויי קוילען. ווען די שכנים זענען אריין זענען ביידע געלעגען טויט אויף דער ערד.

דאס קינד געפינט זיך ביי די שכנים. די פאליציי פיהרט אן אויספארשונג.

עקספארט-מעגליכקייטען פון טעקסטיל-אויסארבייטונגען קיין קאלומביא

(אג) די לאדזער דעלעגאטור פון מלוכה'שען עקספארט-אינסטיטוט האט בעקומען א ידיעה, אז א דאנק די בעמיהונגען פון קאלומבישען קאנסולאט אין ווארשא שטייגען כסדר די האנדעלס-אומזאצען צווישען פוילען און קאלומביא, און בעת אין יאהר 1932 וויזט ארויס דער אימפארט פון פוילען די סומע 128,000 האט ער שוין אין יאהר 1933 בעטראפען 186,000 דאלאר און 1934 וועט ער ווייטער שטייגען.

איצט זוכט קאלומביא אין פוילען צוו. אנד. פאלגענדע ארטיקלען: באנוועלנע און זיידענע סחורות, וואל. זיידען און באנוועל גארן, ווי אויך אנדערע אינדוסטריע אויסארבייטונגען צו פוילען.

ווי עס איז דערפון צו זעהען, האט די לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע זעהר בערייטענדע עקספארט-מעגליכקייטען קיין קאלומביא. ווי מיר דערוויסען זיך האבען, פירמען, וואס זענען אינטערעסירט אין עקספארט אנגענומען שריט, וואס וועלען אהן שום ספק דערפיהרען צו פאזיטיווע רעזולטאטען.

פערזענליכעס.

ווי מיר ווערען געוואויר פון חסידישע קרייזען, האט זיך דער טאמאשאווער רבי הרה"צ שליט"א מראספשע זיך בעזעצט אין לאדז, און וואוינט פאלוידניאווא 28

פון דער עמיגראציע-געזעל-שאפט „יעאס"

עס ווערען געזוכט פאלגענדע פערזאנען:

ג. יא. דראבינס, 68 יאהר אלט, א לעהרער, געוואוינט אין 1928 אויף נארוטאוויטשא 49.

שמואל ברייטבארט א בעקער.

פרוי יוכבד בלאנדער, געוואוינט מלינארסקא 34.

די אלע אויבנאויסגערעכנטע דארפען זיך מעלדען, וועגען ידיעות פון זייערע קרובים אין אויסלאנד, אין ביורא פון דער לאדזער אפטיילונג פון דער יודישער צענטראלער עמיגראציע-געזעל-שאפט „יעאס" אויף דער נייער אדרעס פיעטריקא-ווער 83, אין הויף, קווער אפיצינע, ערשטער שטאק (פריהער גדאנסקא 40).

דאס ביורא איז טעטיג יעדען טאג א חוץ שבת פון 10 ביז 2 מיטאג.

ס'עפענעט זיך נאך קאסעס

צו דער בעקוועמליכקייט פון די פאטענטען-אויסקויפער

(2) די לאדזער פינאנץ-קאמער האט נעכטען פונאנדערגעשיקט אין די בעזונדערע פינאנץ-אמטען א פעראָרדנונג, אז אומעטום זאלען איינגעאר-דענט ווערען געהילפס-קאסעס, בכדי נישט קאמפ-ליצירען די פראצעדור פון אויסקויפען פאטענטען.

די בעאמטע וואס וועלען ארויסגעבען די פאטענטען איז אנגעזאגט געווארען, אז זיי זאלען נישט מאכען די פאטענטען-אויסקויפער קיין שום שוועריגקייטען ביים אויסקויפען פאטענטען פון נידעריגערע קאטעגאריעס.

אין אזעלכע פאלען מוזען נאר אויף די דעקלאראציעס געמאכט ווערען ענטשפרעכענדע אדנאטאציעס, וועלכע די אויסקויפער פון די פאטענטען דארפען בעשטעטיגען מיט זייער אונ-טערשריפט.

די צאהלער האבען דאס רעכט אויסצוקויפען פאטענטען דורך בעפולמעכטיגטע.

* * *

די פינאנץ-קאמער ווענדט דורך אונזער פערמיטלונג די אויפמערקזאמקייט, אז דער טערמין פון אויסקויפען פאטענטען און רעגיסטראציע-קאר-טען אויפ'ן יאהר 1935 ענדיגט זיך דעם 31 דע-צעמבער ה. י. און אז דער דאזיגער טערמין וועט בשום אופן נישט פראלאנגירט ווערען.

אין פאל אבער, ווען עס זאל, ווי אין די פערגאנגענע יאהרען איינגעשטעלט ווערען א הנחה טערמין ביז'ן 15 יאנואר 1935, וועט ער אנגע-ווענדט ווערען בלויז לגבי אונטערנעהמונגען, וואס פיהרען זייער האנדעל נאר אין לאנד גופא, און פראדוצירען נישט אויף עקספארט.

Bank Handlowy w Łodzi
Spółka Akcyjna
Kościuszki 15
przyjmuje za niewielką opłatą
na przechowanie kufry, walizy, kosze i t. p.
które lokuje w urządzonym według wymagań
nowoczesnej techniki **SKARBCU.**

זאל מען וויסען,
אז דער
„בערל-שמערל-טעאטער"
(קינסטלערישער מאריאנעטען-טעאטער)
וועט בלי נדר אנהויבען און ארבייטען כסדר אין דעם אידעאלען לאקאל פון
„אידעאל"
(פעטריקאווער 48)

רעגיסטראציע פון יאר-גאנג 1914

מארגען מאנטאג, דעם 26 נאוועמבער דאר-פען זיך שטעלען די פאבאראווצעס פון 1914, וועלכע האבען זיך צוליב וואסערע-נישט-איז סיבות נישט געשטעלט צו די טערמינען און די מענער פון די עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען זיך לעת עתה צו א צווייטער רעגיסטראציע (פון א פאבאר-רשימה) נאך נישט געמאלדען און זענען נישט אריינגעטראגען געווארען אין די פאבאר-ליסטעס, און וואוינען אויפ'ן שטח פון אלע פאליציי-קאמיסאריאטען.

צוגאב-פאבאר

קומענדיגען מיטוואך, ד. 28 ה.ח. וועט זיין טעטיג א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז 2, פיעט-ריקאווער 165. עס דארפען זיך אהין שטעלען די פאבאראווצעס פון יאהר 1913 און עלטערע, וועל-כע האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט און וואוינען אויפן שטח פון 14, 13, 12, 10, 7, 6, 4, 1 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען נא-מענטליכע אויפפאדערונגען פון שטאט-סטאראס-טווע.

דער מלוכה-פרעזידענט אין זגערזש

האט פרייטאג געווילט עטליכע שעה

פערגאנגענעם פרייטאג האט אין זגערזש גע-ווילט דער מלוכה-פרעזידענט איגנאצי מאשטשיצקי. דער וויזיט האט געטראגען א פריוואטען כאראקטער.

מקבל פנים צו זיין דעם הויכען גאסט, זענען קיין זגערזש ארויסגעפאהרען דער לאדזער וואָ-יעוואדע האוקע-נאוואק, אינספעקטאר און קאמי-סאר פעטער, וועלכע האבען דעם מלוכה-פרעזידענט בעגלייט די גאנצע צייט פון זיין אויפענטהאלט שטח פון לאדזער וואיעוואדזטווע.

דער מלוכה-פרעזידענט האט אין זגערזש גע-ווילט עטליכע שעה.

פערזיגעלט 10 בעקערייען

פאר נישטריין-האלטען די לאקאלען

די שטאטישע סטאראסטווע האט ווידער אדורכ-געפיהרט רעוויזיעס אין די בעקערייען. אין רעזול-טאט פון די רעוויזיעס זענען 10 בעקערייען, וואס האבען זיך געפונען אין אנאנטי-סאניטארען צו-שטאנד — פערזיגעלט געווארען.

א שרפה אין א מאנופאקטור-לאגער

(2) נעכטען איז אויסגעבראכען א שרפה אינ'ם מאנופאקטור-סקלאד פון שמעון פשימיצקי (אגראדאווא 9-7).

די ארויסגערופענע פייערלעשער האבען די שרפה איינגעלאשען אין פערלויף פון 30 מינוט.

דער היזק איז א קנאפער.

די שרפה איז אויסגעבראכען מחמת א פונק פון אן איינגעהייצטען אויווען.

Dr. med.
P. KOTOK
אינערליכע קראנקהייטען
ŻEROMSKIEGO 44, telef. 114-25
נעהמט אן פון 5 ביז 7 נאכמיטאג.
נעהמט אן אין דער לעטשניצע בושעושינער 11
מעגליך פון 4—5 נאכמ.

קארפאנטי אין לאדז

(א) היינט 10 אינדערפריה קומט פאר אין זאל פון דער גימנאזיסטישער געזעלשאפט „שילא" (גלובנע 17) אן אלגעמיינע פערזאמלונג פון „כאַרועי".

צו דער פערזאמלונג קומט דער פרעזעס פון דער דאזיגער געזעלשאפט, סענאטאר וואיטשעך קארפאנטי.

צום צוזאמענפאהר פון די קעמפער פאר ניכטערקייט

(2) צום ערשטן אלפוילישן צוזאמענפאהר פון אבסטינענטן, וועלכע וועט פארקומען אין ווארשא, דעם 8. און 9. דעצעמבער ה. י. איז דעלעגירט דער לייטער פון וואיעוואדישן געזונדהייטס-אמט, ד״ר סטאניסלאוו סקאלסקי.

זוכט א יוד פרנסה...

פארן האנדעל מיט געשמוגעלטע סחורות פון דייטשלאנד

(2) מיט א געוויסער צייט צוריק האט פאר־לייצי בעקומען א פערטרויליכע ידיעה, אז דער לאדזשער סוחר יחיאל־משה קוטאס (11. ליסטאפאד 6) האנדעלט מיט געשמוגעלטע סחורות פון דייטש־לאנד. האט מען ביי איהם אדורכגעפיהרט א רעוויזיע און געפונען 19 דייטשע ראזיר־מעסער, 100 מעסערלעך, און א גרעסערן סכום ענגלישע דאַמען־שפּיצען. מ'האט דאס אלץ קאנפיסקירט און ארויפגעלייגט אויף קוטאסן א שטראף צו בעצאַה־לען 5,831 זל., אדער זיצען 116 טעג.

דער פארמשפט'ער האט אפעלירט, און בעכטען איז פארגעקומען זיין פראצעס, און ער האט בעקומען דעם פסק פערמינערט, ווי דהיינו — צו בעצאהלען 1000 זל., אדער זיצען 50 טעג.

פאלש בעשולדיגט דעם מאן

ער האט זי טאקי געשלאגען. אבער נישט דערפאר, וואס זי האט געזאגט...

(ב) נעכטען איז אויף דער בעשולדיגונגס־באנק איז קרייז־געריכט געזעסן די 25־יעהריגע אגיבא ראשיאק (דווארסקא 59), וועלכע האט מיט א צייט צוריק אנגעקלאגט איהר מאן סטאניסלאוו ראשיאק, אז ער שלאגט זי מכות רצח און צווינגט זי צו פערנעהמען זיך מיט פראסטיטוציע...

מען האט אדורכגעפיהרט אן אויספאַרשונג, און ס'איז פעסטגעשטעלט געווארן, אז די מעשה איז פונקט פערקעהרט, ד. ה., אז שלאגן שלאגט זי טאקע דער מאן, אבער דערפאר, ווייל זי „פליאנדרעוועט" צופיל ארום מיט קאוואלירן...

ווי געזאגט, איז זי נעכטען געשטעלט געווארן פארן געריכט, פאר וועלכן זי האט געטענה'ט, אז זי האט זיך געמוזט „ווילען", ווייל דער מאן איז איהר שטענדיג פערנומען, און האט נישט קיין צייט צו איהר.

דאס געריכט האט זי פערמשפט אויף דריי חדשים ארעסט.

פער'סם'ט

(2) אין דער וואוינונג פון איהרער א חבר'־טארין האט זיך, אויף מאלאכאלסקא 13, געסמ'ט מיט יאדינע די 18־יאהריגע דינסטמיידעל, העלענא פערלינסקא. די סיבה פונ'ם זעלבסטמארד איז — ארבייטסלאזיגקייט.

אין א שווערן צושטאנד האט מען זי אפגע־פיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

* * *

(2) אויף דער גאס, אויף אל. קאשטשושקי, לעם נומער 29, האט מען נעכטען בייגאכט געטראפען ליגען א פער'סמ'טע מיט אמאניאק דעם 29־יעהריגען באלעסלאוו פיאלקאווסקי (פון טרענק גערא 60). די סיבה פונ'ם זעלבסטמארד־פרוב איז נישט פעסטגעשטעלט געווארן.

מ'האט איהם איבערגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

קלאנג-קינא

„MIRAŻ"

11 ליסטאפאד (קאנסטאנט.) 16

היינט און פאלג. טעג!

פרעכטיגע סענסאציאנעלע זיטען-דראמע

פון פאריזער צאשען א. ג.

„אויף דער גאס"

אין די הויפט-ראלען:

Włodz. Sokołow

i Mandeline Ozeray

אויסערן-פראגראם:

קלאנג-צוגאבע פון פאראמאונט און PAT

פרייזען פון די פלעצער 54 און 85גר.

טעאטער

„פילהארמאניע"

נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84.

היינט גענעזעגענט זיך די יודישע באנדע מיט לאדז!

אדיע לאדז!

היינט אדער קיינמאל נישט!

אוי אוי אוי אוי

די צייט זי לויפט אוועק,

לאמיר זיך געזעגענען

די „באנדע" פאהרט אוועק!...

היינט, זונטאג, פונקט 9 אווענד

א יום-טוב איז דער וואכען!

5 שלאגער-פראגראמען פאר 1 ביליגען בילעט!

פרייזען: פון 60 גר. ביז 2 זל.

ערשטע ריי פארטער

— 1 —

טאנצט, יודעלעך טאנצט

— 2 —

די וועלט שאקעלט זיך!

— 3 —

אויף טיש און אויף בענק!

— 4 —

זאל לעבען עמך!..

— 5 —

אויפ'ן לאדזער שטייגער

(„אויסצוקלייבען זיך „אלע קארט...")

לאדזשער יודען!

מיר די פריילכע „באנדיטען" און „באנדיטקעס" פון דער „יודישער באנדע", וועלכע האבען אייך 10 וואכען געמאכט פערגעסען אין אלע אייערע דאגות און זארגען — פערבעטען אייך אויף היינט, זונטאג, דעם 25-טן נאוועמבער אין „פילהארמאניע" צו געזעגענען זיך מיט אייך, מיט געזאנג, טאנץ און פריילעכקייט.

מיט „באנדיטישען" גרוס:

חנה גראסבערג, לילי ליליאנא, מאלווינא ראפעל, דוד לעדערמאן, לעאן ליבגאלד, הערמאן פענינשטיין, זישע קאץ, אייזיק ראטמאן, קאמפ. דוד ביינעלמאן, אינספ. ראובן מארסאלאוו און „באנדע"-פיהרער ב. גאדיק.

לאדז, 25/XI 1934.

היינט, זונטאג, 4 נאכמיטאג

פארלעצטע פארשטעלונג

אלע פלעצער איז פארטער 1 זל.

לאמיר זיך געזעגענען

20 שלאגערן-נומערן.

בילעטען א גאנצען טאג אין קאסע.

צוזאמענברוך פון דער קאניונקטור

און שטילשטאנד אויפן מארק פון האלב-וואלענע סחורות

(אג) אויפ'ן לאדזער מארק פון האלב-וואלענע סחורות, אויף וועלכען עס האט אין משך פון חודש אקטאבער געהערשט א קאלאסאלע אויפ־לעבונג, איז אין דער לעצטער וואך פארגעקומען א פלוצלונגער און אונערווארטעטער צוזאמענברוך פון דער קאניוקטור, וואס האט זיך ארויסגעוויזען קודם-כל אין א מינימאלען אומזאץ און פולשטענדיגען שטילשטאנד. לויט דער מיינונג פון די פער־אינטערעסירטע קרייזען איז די סיבה דערפון, וואס די קאנפעקציאנערן האבען אויפגעהערט צו קויפען אין מיטען נאוועמבער הערען אויך אויף צו קויפען די דעטאליסטען, און פערזעהען זיך מיט סחורות נאר אין פאל, ווען עס פעהלט זיי אויס אויף לאגער. די איינציגע, וואס קויפען אין דער צייט סחורות זענען די פראווינציאנעלע סוחרים, וועלכע זענען אבער, להיפוך צו די ערווארטונגען פון די פאבריקאנטען, איינגאנצען נישט געקומען קיין לאדז. עס ווייזט זיך ארויס, אז אויף דער פראווינץ הערשט איצט צוליב די כסדר'דיגע רעגענס א פולשטענדיגער שטילשטאנד. קיינער קויפט נישט און די סוחרים האבען נישט קיין נויטווענדיגקייט צו קומען קיין לאדז נאך פרישע סחורות.

ווירטשאפטליכער אינסטיטוט פאר ארץ-ישראל

ווי בעקאנט איז לעצטענס געגרינדעט געווארען ביי דער ציוניסטישער א"גאנ'זאציע אין פוי־לען א ווירטשאפטליכער אינסטיטוט פאר א"י, וועלכע האט זיך געשטעלט פאלגענדע אויפגאבען:

1) געבען די עמיגראנטן מאסן — אויף א סיסטעמאטישן אופן — א גרינדליכע פראפעסיאנעלע פאַך־הכשרה פאר א"י אונטער בעריקזיכטיגונג, קודם כל פון די פאכען, וועלכע זענען אין ארץ־ישראל ספעציעל געזוכט און אין וועלכע די פוילישע יודען זענען ביז איצט נישט געווען טעטיג.

2) געבען א פולשטענדיגע גייסטיגע און אידעאלישע הכשרה פאר די דאזיגע עמיגראנטן־מאַסען, אנטוויקלען אין די דעם נאציאנאלען גייסט און דעם געפיהל פון נאציאנאלער דיסציפלין.

3) עפענען א פרעסע־ביורא, וואס וועט ארויסגעבען שטענדיגע פובליקאציעס פאר דער פרעסע און כלל־טוער, אין וועלכע ס'וועט געגעבען ווערען ווירטשאפטליכע ידיעות פון און וועגען א"י.

4) שאפען אן אינפארמאציע־ביורא, וואס וועט ערטיילען אלערליי אינדיווידועלע אינפארמאציעס און עצות אין די פראגען פון ווירטשאפטליכע מעגליכקייטען אין ארץ־ישראל.

5) אויסאיבען א קאנטראל אויף דער פערשפרייטונג פון „תוצרת הארץ" און אויף דעם פערקויף פון ארץ־ישראל־באדען.

פאריגע וואך איז אן אנאטיילונג פונ'ם דערמאהנטען אינסטיטוט געשאפען געווארען אין לאדז. די אלגעמיינע לייטונג פונ'ם אינסטיטוט האבען איבערגענומען די ה"ה: ראטמ. מ. פיין, אינזש. ג. פראשקער און אליעזר שיין. דער בעראטונג קאמיטעט בעשטעהט פון די ה"ה: אינזש. באנשטיין, אינזש. טריסטער, אינזש. חייקין, מ. טענער, מאג. בראווערמאן, מאג. ראגאזשינסקי, דירעקטאר וו. סקורא, פ. מאטיל, ב. יארכאווסקי און אשר שפירא.

אין די נאהענטסטע טעג וועט דער אינסטיטוט אין לאדז אנהויבען זיין טעטיגקייט דורך ארגאניזירען מאנכע פאך־קורסען און שאפען דאס אינפארמאציע־ביורא.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווענר.

זונטאג פון 9–1 פארמיטאג.

GABINET KOSMETYCZNY
I. NAMIOTOWEJ

ul. Narutowicza 11 front, I piętro
przyjm.: 10–3 i 5–8.
Masaż twarzy, maquillage, trwałe przyciemnianie brwi i rzęs, usuwanie brodawek oraz zbędnego owłosienia.
Porady bezpłatne.
Ceny przystępne.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: י. קאפופרסקי (נאוואמיעסקא 15), ס. טראווקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעסקא 21), בארטאשעווסקי (פאבריקאווער 95). סקווארטשינסקי (קאנטנע 54), טשינסקי (ראקיטשינער 53).

יעדער טעלעפאן-אבאנענט

קאן זיך ארויסזאגען צו וואס פאר א קאטעגאריע ער וויל פעררעכענען זיין אפאראט

(2) די לאדזער טעלעפאן־פערוואלטונג האט נעכטען אנגעהויבען פונאנדערצושיקען בריף צו אלע טעלעפאן־אבאנענטען מיט אנפראגעס, צו וואס פאר א טאריף זיי דארפען פעררעכענען זייערע אפאראטען: צי צו דעם „א"־טאריף, וואס זעהט פאר א שטענדיגען טעלעפאן־אפצאהל 15 זל. א חודש ביי א חודש'ליכען קאנטינגענט פון 75 געשפרעכען (איבערקאנטינגענטס־געשפרעך — 8 גראשען), צי צו דעם „ב"־טאריף, וואס זעהט פאר אן אפצאהל פון 22 זל. ביי א קאנטינגענט פון 200 געשפרעכען (איבער־קאנטינגענט־געשפרעך — 7 גראשען).

די תשובות קאנען צוגעשיקט ווערען ביז'ן 1. דעצעמבער ה. י., ווייל נאך דעם דאזיגען טערמין וועט די פערוואלטונג פון דער לאדזער פאסטא אליין קוואליפיצירען די אפאראטען, לויט'ן אייגענעם איינזעהען.

ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז דער ביי'ער טעלעפאן־טאריף וועט פערפליכטען פונ'ם 1־טען יאנואר 1935.

געוו. לאווניק קוק ארויסגעטרעטען

פון דער דייטשער ארב. פארטיי

אין די היגע פאליטישע קרייזען האט ארויסגערופען א סענסאציע די ידיעה, אז דער געוו. לאווניק לודוויק קוק, איז ארויסגעטרעטען פון דער דייטשער ארב. פארטיי.

קוק האט מיט עטליכע טעג צוריק צוגעשיקט א בריף צו דער פערוואלטונג, אז ער טרעט ארויס פון דער פארטיי, אין דעם בריף גיט ה' קוק נישט אן קיין שום מאטיווען. ווי מ'גיט איבער, טרעט ער נישט אריין אין קיין שום פארטיי.

ליקווידאציע פון דער צווייטער סטאראסטווע-עקספאזיטור

(א) נעכטען איז מען צוגעטרעטען צו דער ליקווידאציע פון דער צווייטער סטאראסטווע-עקספאזיטור (אויף מאנוישקי 8), וועלכע איז איבערגעטראגען געווארען אין דער צענטראלע אויף קילינסקיעגא 152.

א גרויסע גנבה

(2) גנבים האבען נעכטען ביינאכט אדורכגעפיהרט אן איינבראך גנבה איב'ם גאלאנטעריע־געשעפט פון עוגעניא קאוואלסקא (אויף טארגאווא 36). די גנבים האבען ארויסגעטראגען א „פעקעל" סחורה אין דעם ווערט פון 5000 זל.

רעסטאראן-דאנסינג

„TABARIN"

20 נארוטאוויטש-גאס 20

ערעפנונג פון ווינטער-סעזאן

אין נייע-רעסטאנירטען בלויען זאל.

אטראקציעס איבער אטראקציעס!!

צום ערשטען מאל אין לאדז 12 ערשטקלאסיגע Music-Hall סענסאציעס!

מיט דעם וועלט-בערימטען זשאנגלער

ADANOS

אין דער שפיץ.

ניי-אנגאזשירטער דזשעז-ארקעסטער

The 7 Weinroth-Band

„FIVE"

יעדען טאג פון 5 ביז 8 אווענד-פראגראם פון 10 ביז פריה.

ערשטקלאסיגע קיך! —::— ביליגע פרייזען!

25 פראצענט שילער רויכערן

שול-יוגענד טרינקט בראנפען און רויכערט פאפיראסען

(2) אויפ'ן יסוד פון אדורכגעפירטע פאר-שונגען און אויסרעכענונגען, איז פעסטגעשטעלט גע-וואָרען, אז צווישען די שילער פון די געזעלשאפט-ליכע, פראפעסיאנעלע און צוזאמען-בילדונג-שולען, זע-נען דא אַנ'ערך 25 פראצענט שילער, וואס רויכער-רען און 8,3 פראצענט, וואס טרינקען אלקאהאל.

פון 5000 שילער־ינס, וואס האבען געענטפער־ט אויף אַנ'אַנקעטע — רויכערען 12. און טרינקען בראנפען — 67.

איינער האט בעקומען 4 חדשים

א רייה פראצעסען פון ווינקעל-אדוואקאטען

(2) די פראקוראטור האט זיך לעצטענס שטארק גענומען צו די פערשידענע לאָדזער ווינקעל-אדוואקאטען, און אין רעזולטאט פון א רייה אבלאוועס און ארעסטען, זענען אריינגעזעצט געווארען אין די טורמעס אַנ'ערך 40 מאַן.

נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס פון איינעם פון זיי, א געוויסען דוד יחיאל קלוטש-קאווסקי (זגאכאדניא 52), און ער האט בעקומען א פסק-דין — 4 חדשים טורמע און צו בעצאהלען 200 זלאָטעס.

אין די נאָהענטסטע טעג וועלען געמשפט ווערען: גאלדשטיין, וויעליטשקער, און זיינע צוויי זיהן, אליה און חיים, און קלמן זיידע.

פון די פוילישע טעאטערס

פויליש-טעאטער „סקאלא": היינט זונטאג 3 פארשטעלונגען, 12 בייטאג „אינטריגע און ליבע". 4 נאכמיטאג „כ'האב בעקעמפט דעם קרי-זיס" 8.35 אווענט „ליבע אָהן ווערטער".

* * *

„פאפולארני - טעאטער" אגראדאווא 18. היינט 2 פארשטעלונגען, 4,15 נאכמיטאג און 8,15 אווענד ווערט געגעבען „זאלבעפערט".

* * *

פאפולארני - טעאטער פיעטרקאווער 295 היינט זונטאג 2 פארשטעלונגען 4,15 און 8,15 אווענד ס'ווערט געשפילט „גראף לוקסעמבורג".

ראדיא-פראגראם

זונטאג, ד. 25 נאוועמבער 1934

9 צייט-סיגנאל, 9,03 פליטען, 9,07 גימ-נאסטיק, 9,22 פליטען, 9,30 ידיעות, 9,40 פלי-טען, 10 גאטעסדינסט, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,03 ידיעות, 12,05 טעאטער-איבערזיכט, 12,15 מוזיק, פריהמארגען, 2 פליטען, 3 רעפעראט, 3,15 פלי-טען, 3,45 רעפעראט, 4,20 פידעל-קאנצערט, 4,45 שמועס פאר קינדער, 5 מוזיק צום טאנץ, 6,45 „דאס לעבען פון דער יוגענד", 7 פארטע-פיאן-קאנצערט, 7,30 מוזיק, 7,50 פעליעטאן, 8 אווענד-קאנצערט, 8,45 אווענד-ידיעות, 9 „אויף די פרעהליכע לעמבערגער כוואליעס", 9,45 ספארט-ידיעות, 10 פאסט-קעסטעל, 10,15 רעק-לאמע-קאנצערט, 10,30 קאנצערט, 11 ידיעות קאמוניקאטען, 11,05 טאנץ-מוזיק.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 93-201
ספעציאליסט
פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג,
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעהמט אן פון 8–11 און פון 5–8 אווענד

קלאנג-קינא-טעאטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
דער לאנג ערווארטעטער פילם פון
פוילישער פראדוקציע א. נ.
ליבע האט גערן און שעצט
אין די הויפט-ראלען:
Z. Pogorzelska,
E. Bodo, Walter
א. א.
אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע.
אנהויב פון די סעאנסען: שבת און יום-טוב 12 א זייגער. געוועהנליכע טעג 4 נאכמ.

פערשוואונדעט געזאמעלט געלד פאר די ארעסטירטע „נארא"-לייט

סענסאציאנעלער פראצעס אין היגען קרייז-געריכט

פערגאנגענעם פרייטאג איז אין היגען קרייז געריכט פארגעקומען א פראצעס געגען א געוויסען יוזעף סטאכורסקי, וועלכער איז בעשולדיגט געווא-רען אין דעפרוידירען א גרעסערע סומע געלד, וואס ער האט געזאמעלט פאר די ארעסטירטע „נארא"-לייט.

סטאכורסקי איז ארומגעגאנגען איבער דער שטאט מיט א זאמעל-ליסטע צו היגע פירמען, ביי וועלכע ער האט גענומען גרעסערע סומען געלד, דאס געלד האט ער געזאלט צושטעלען צו א ספעציעלען קאמיטעט ביי דער „נארא"-ארגאני-זאציע, און צום סוף, האט ער דאס געלד אליין אראפגעשלינגען.

פרטים פון דעם סענסאציאנעלען פראצעס וועלען מיר ברענגען מארגען.

דער אורטייל אינ'ם פראצעס פון דער פאוויאטאווער ק. ק. א.

(2) נעכטען 1 בייטאג איז ארויסגעטראגען געווארען דער אורטייל פאר די בעשולדיגטע אין די מיסברויכען פון דער פאוויאטאווער ק. ק. א.

לויט דעם דאזיגען אורטייל, איז דער געוו. דירעקטאר פון דער דאזיגער אינסטיטוציע וואלערי וויעכאווסקי, פערמשפט געווארען אויף א יאהר טורמע (א העלפט שטראף איז איהם אויפ'ן יסוד פון אמנעסטיע געשענקט געווארען), דער געוו. בוכהאלטער בראניסלאוו דינאווסקי האט בעקומען א האלב יאהר צו זיצען מיט'ן אפלייגען די שטראף.

דער דריטער בעשולדיגטער, מאריאן אנ-דזשעיאק (געוו. בורמיסטש פון אלעקסאנדער) איז פרייגעשפראכען געווארען.

מארד אדער זעלבסטמארד?

געפונען א בעל-עגלה טויט אויף זיין אייגענער פוהר

אוימן זגערזשער וועג האבען די דורכגעהער בעמערקט א פוהר, אויף וועלכער ס'איז נישט גע-זעסען קיין פוהרמאן. די דורכגעהער האבען פער-האלטען די פוהר און דא האבען זיי דערזעהען א שרעקליך בילד: דער פוהרמאן איז געלעגען אין דער פוהר א דערשטיקטער מיט זיין אייגענעם שאל.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, איז דער פוהרמאן יאן בייער, פון זגערזשער 31. די פאלי-ציי פיהרט אנ'אויספארשונג, צי דא איז געשעהען א מארד אדער א זעלבסטמארד.

עס פידעלט נאר נישט...

געבראכט צו שלעפען דעם „לוקס-טארפעדא" מיט א לאקאמאטיוו

(2) עהערגעסטען 4 מיט 28 מינוט נאכמיטאג איז פון ווארשא, ווי געוועהנליך, ארויסגעפאָהרען די „לוקס-טארפעדא" אין דער ריכטונג צו לאדז.

שוין אין סאמע אנהויב פון פאָהרען האט דער מאטאר-פיהרער דערזעהן, אז עס איז עפעס נישט אין ארדענונג אין דער „כלאדניצא". ער האט אבער גערעכענט, אז דער מינדער דעפעקט וועט איהם נישט שטערען צו דערפיהרען דעם מאטאר צוג קיין לאדז.

אנקומענדיג אבער צו דער „מקום מוכן לפרעגלות", צו ראגאוו, האט ער געמוזט דעם „טאר-פעדא" אפשטעלען, און ווייטער נישט געקאנט פאה-רען, ווייל עס האט געדראָהט מיט א קאטאסטראפע.

מען האט וועגען דעם טעלעפאניש מודיע גע-ווען אויפ'ן ווארשאווער הויפט-וואקזאל, און ס'-איז תיכף ארויסגעשיקט געווארען קיין ראגאוו א לאקאמאטיוו, וועלכער האט געבראכט צושלעפען די „טארפעדא" קיין לאדז מיט א 2-שעה'דיגער פער-שפעטיגונג...

„כאפט דעם גנב!"...

דאס שפיצעל איז איהם נישט געראטען

(2) דער גנב, חיים ראטשיין, האט זיך אריינ-געקריגען אויף פאלנאצנא 16, אויף א בוידעם און זיך גענומען איינפאקען וועש אין א זאק.

ער האט שוין געהאט איינגעפאקט „סחורה" פאר אנ'ערך 300 זל., אבער פלוצים איז אנגע-קומען דער סטרוזש, וואס האט איהם פערשטעלט דעם וועג צו ענטלויפען.

האט ראטשיין דעמאלט נישט געמאכט קיין לאנגע שהיות, געגעבען א זעץ דעם סטרוזש מיט דער פויסט אין פנים, און זיך געלאזט מיט'ן גאנ-צען אימפעט ענטלויפען, און שרייען בעת מעשה: „כאפט דעם גנב"!...

איינער פון די דורכגייער האט זיך אבער אריינגעמישט, וואס דא טוט זיך און ער האט איהם א שלידער געטאן א שטעקען אונטער די פיס — אזוי אז ער האט זיך אויסגעצויגען, ווי לאנג ער איז...

מ'האט איהם אפגעשטעלט אין דער טורמע אויף קאפערניקא.

„די יודישע באנדע"

געזעגענט זיך היינט מיט לאדז

פאר דער קורצער צייט, וואס די „יודישע באנדע" האט געשפילט אין לאדז, האט זי בעוויזען צו ווערען בעליבט און פאפולער.

פאר דער צייט האט די „יודישע באנדע" א חוץ די בעניטע פראגראמען „טאנצט יודעלעך טאנצט" און „די וועלט שאקעלט זיך", נאך אויפ-געפיהרט 2 פולשטענדיג נייע פראגראמען א. נ. „אויף טיש און אויף בענק" און „זאל לעבען עמך". די טעקסטען געשריבען פון משה בראדערזאן, דער טונקעלער, לוסטיגער פעסימיסט, זאגראניטשני, נאדעלמאן א. א. די מוזיק געשאפען פון דעם אנערקענטען קאמפאזיטאר דוד בייגעלמאן. דאס האט געגעבען די גאראנטיע, אז די פראגראמען זאלען שטארק אויסנעמען ביים היגען טעאטער-עולם.

ס'איז אָהן שום ספק, אז אלע ליבהאבער פון דער קליינקונסט-ביהנע, וועלען נישט אדורכ-לאזען די געלעגענהייט און היינט קומען אין טעאטער „פילהארמאניע" אויף די לעצטע געזעג-נונגס-פארשטעלונג פון דער „יודישער באנדע".

(וו. נ.)

* * *

היינט זונטאג ווערט דורך דער „יודישער באנדע" אין טעאטער „פילהארמאניע" געגעבען די לעצטע 2 געזעגנונגס-פארשטעלונגען, פאר'ן אפ-פאהרען פון לאדז אויף א לענגערען טורנע איבער פוילען.

אין אווענט ווערט געגעבען א ספעציעלע געזעגנונגס-פארשטעלונג פון 5 שלאגער-פראגראמען פון דער „יודישער באנדע": „טאנצט יודעלעך טאנצט", „די וועלט שאקעלט זיך", „אויף טיש און אויף בענק", „זאל לעבען עמך!" אויפ'ן לאדזער שטייגער אויסצוקלייבען זיך אלא קארט".

היינט 4 נאכמיטאג ווערט דורך דער „יודישער באנדע" געגעבען צו איינהייטליכע פרייזען, דעם גרויסען מעלאנזש-פראגראם א. נ. „לאמיר זיך גע-זעגנען", וואס פערמאגט 20 זינג- און טאנץ-שלאגער-נומערן.

דער לאדזער טעאטער-עולם וועט זיכער נישט אדורכלאזען די געלעגענהייט און קומען היינט אין טעאטער „פילהארמאניע" זיך געזעגנען מיט דער יודישער „באנדע".

DR.
L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
פיעטריקאווער 62 טעל. 224-94
און נעהמט אן פון 9,30 ביז 10.30 פארמיטאג
און פון 4–6 נאכמ.
ספעצ. האריז-קראנקהייטען

ביי פערדייאונגס-שוועכע

רעגולירט דאס נאטירליכע ביטערוואסער

Franciszka Józefa

פארטרעפליך די אווי וויכטיגע דארם-טעטיגקייט, פרענס דאקטוירים. צו בעקומען אין אלע אפטייקען.

ארעסטירט א געפערליכען שווינדלער

(א) פאליציי האט פערהאלטען און ארייג-געזעצט אין טורמע א געוויסען וולאדזשימיעזש קאפי דלאווסקי (פון ראקימשינער שאסע 3), וועל-כער האט אויף כל'ערליי קאמבינאטארישע אופנים אויסגענארט פערשידענע סחורות.

אין זיין שווינדלעריי-פאך פלעגט ער זיך אנגעבען אלס אדוואקאט, דאקטאר, אינזשיניער, פאבריקאנט — בעקאנטע לאדזער פערזענליכקייטען — ווי עס האט זיך איהם נאר געלוינט.

געארבייט זיינע מעשים האט ער א לענגע-רער צייט.

קיענדזשארעק שרייט:

פושטשיע מניע לאבוזי

(2) אין שטאטישען געריכט איז נעכטען פארגעקומען א שטיקעל סקאנדאל:

בעת דער ריכטער האט ארויסגעטראגען דעם גנב סטאניסלאוו קענדזשארעק אנ'אורטייל — א יאהר טורמע, האט דער פערמשפטער געמאכט ווילדע געשרייען „פושטשיע מניע לאבוזי", און זיך געווארפען שלאגען די פאליציאנטען.

מען האט איהם געמוזט שמידען אין קייטען.

גרויסער ערפאלג פון קורט קאטש אלס „סערזשאנט גרישא"

ארנאלד צוויינס בעריהמט טעאטער-שטיק „סערזשאנט גרישא" אין וועלכען דער קינסטלער קורט קאטש שפילט די טיטול-ראלע ציהט צו יעדען אווענד א אונגעהויער גרויסען עולם, וועל-כער נעמט אויף סיי די פיעסע גופא און סיי דאס שפילען פונ'ם גלענצענדען ארטיסטישען-אנסאמבל מיט קורט קאטש בראש מיט גרויס בעגייסטערונג.

„סערזשאנט גרישא" ווערט געשפילט א חוץ היינט 9,30 אווענד, אויך 4,30 נאכמיטאג די נאכמיטאג-פרייזען זענען בילינערע.

7,30 (האלב אכט) אווענד ווערט געגעבען צו איינהייטס-פרייזען דאס בעוואוסטע לעבענס-בילד „א דאנק פון קינדער".

בעריכטיגונג

אין אונזער בעריכט פון פרייטאג'דיגען נו-מער וועגען בעשטעטיגען די וואהלען צום שטאט-ראט איז אריינגעפאלען א טעות.

אין לעצטען זאץ דארף זיין, אז ס'איז בע-ריכטיגט געווארען דער פראטעסט פון 6-טען וואהל-קרייז אין קאליש און נישט ווי ס'איז געדרוקט — אין באלוט.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	94.00
3 פראצענטיגע בודאוולאנע			—	44.75
4 „ דאלארובקא			—	53.00
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)				66.50
5 „ ווארשאווער ס.-ב. 1934				58.50
5 „ לאדזער		„	„	50.25
ענגלישער פונט	—	—	—	26.47
דאלאר אפיצ. 5.30		נישט אפיצ.	—	5.27
גאלד-דאלאר	—	—	—	8.92
גאלד-רובל	—	—	—	4.60
דייטשער מארק	—	—	—	1.87

Dr. H. Rakowski
אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
האט זיך איבערגעצויגען פון זאווארזקא 8
אויף טראוגוטא 5, טעל. 137-34.

DR. DED. H. LUBICZ
פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אווענד
זונטאג און יום-טוב פון 9–11 בייטאג.
און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטזאל

DR. MED.
H. Różaner
הויט, וועגערישע און מענער-שוועכעקראנקהייטען
NARUTOWICZA 9, tel.8-98.
נעמט אן פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

קראַנג=קינא
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

הײַנט פּרעזענטירען מיר סופּערפילם פון דער יובילעאום-פּראָדוקציע פון Metro=Goldwyn Meyer א. ג.

ליבעס=טאַנץ

רעזשי: Clarence Brown — פּרעכטיגסטע קרעאַציע פון דער שעהנער JOAN CRAWFORD — ווי אויך Gene Raymond, Fr. Tone.

אָנהויב פון די סעאַנסן: 4.30, 6,30, 8,30, 10,30. שבת און זונטאָג 12.30, 2,30, 4,30, 6,30, 8,30, 10,30.

דער זאַל ווערט שטאַרק געהייצט און ווענטילירט. אויסער'ן פּראָגראַם: קלאַנג=צוגאַבע פון AT

Dr. med. **Józef Imich**

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַל-אַרצט פאַר האַלז, נאָז און אויערען-קראַנקהייטען

אָרדינאַטאָר פון לאַרינגאָלישען אָפּטיילונג פון ... שפּיטאָל

מאָניושקי 1, טעל. 209=97

נעמט אָן פון 5—7 אָוונט.

Dr. LUDWIK WOLF

בעהאַנדלונג מיט הויך-פרעקווענץ-שטראָם אָריג. Dr. F. G. Zeileis, Galspach

איז פון אויסלאַנד צוריקגעקעהרט און נעהמט ווידער אָן:

Warszawa, Widok 12-1, tel. 897-69

לעטשניצע

פון דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען

זגערזשער 17

טעל. 116=33

רענטגען=גאַבינעט

ווענעראָלאָגישעס אַמבולאַטאָריום

פון 9 פריה ביז 8 אַ זייגער אָוונט.

וויזיט 3 זל.

רעקלאַמע-וואָך פאַר'ן קינד

אויסערגעוועהנליכע רעדוקציע פון די פּרייזען פון קינדער=אַרטיקלען:

קינדער = רעפאָרמען שוין פון 0.75 זל.
" העמדלעך " " 1.15 "
" קאָמבינאַציעס " " 1.35 "
וואָלענע קליידלעך " " 5.50 "

„PAW"

פאַבריקס = לאַגערען. איינצעל = פערקויף.

לאָדז, פּיעטריקאָווער 154, טעל. 234-03

„ פּיעטריקאָווער 55, טעל. 118-95

Dr.

S. Kantor

ספּעציאַליסט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), היילט מענער = שוואַכקייט

פּיעטריקאָווער 90 טעל. 29-45

נעמט אָן פון 8—2 נאָכמ. און פון 4—8 אָוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8—2 נאָכמ.

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

אַ שטרימף=פאַבריק

זוכט אַ טיכטיגען

רייזענדער=פערקויפער,

וועלכער איז בעקאַנט מיט דער קונדשאַפט. אָפּערטען מיט רעפערענצען אין אַדמ. פון דער צייטונג סוב. „X". 5086

לעבער אויף דער מאַשין

ווערען אָנגענומען אויסצונייען ביי

ג. נאָרדמאַן, שרודמיעסקאַ 8

Lekarz-Dentysta

F. Lubicz-Karczmar

האָט זיך איבערגעצויגען

אויף קילינסקיעגאָ 30,

טעל. 216=48.

נעמט אָן פון 9—12 און פון 3—6 נאָכמ.

צאָהן=אַרצט

R. Glik-Liberman

האָט זיך איבערגעצויגען

אויף פּיִשעיאַזד 8,

טעל. 153=72.

לעטשניצע

פאַר וועגערישע קראַנקע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1

טעל. 122-73

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.

וועגעריש-קראַנקע, מענער-שוואַכע און הויט-קראַנקהייטען

אַנאַליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס=סטאַציע

איז טעטיג א גאַנצען טאָג און נאַכט

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

אַ בעראַטונג 3 זל.

Laboratorjum
analiz lekarskich
„Hygjena"

איז טעטיג אַ גאַנצען טאָג.

היילליכט-גאַבינעט:

קוואַרץ-לאַמפּען, סאָלוקס, דיאַטערמיע און עלעקטרישע בעדער

גדאַנסקאַ 31A, וו. 10, טעל. 192-64.

פּאַרטער. לעטשניצע-פּרייזען.

קליינע אַנאָנסען

1 זלאָטי אַנאָנס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

Dla Palestyny korzystny zawód zapewniający przyszłość, majstra budowlanego, elektrotechnika. Kurs pięciomiesięczny. Udziela wykwalifikowany inżynier Telefon 201-36. 4857

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11 m. 4, front. Zgłoszenia 5–6 popoł.

קליינע שלאָסערײ-נאַפּראַוועס און שווייסונגען ביליג ביי רעדער, קאָנסטאַנטינער 11/13, רוג זאַכאָדניאַ.

שרייבען שעהן און שנעל לערנט אויס דער בעזו. קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 טעג. אויך ווערט אויסגעלערנט דעם בעסטען יודישען בריף מיט דער נייעסטער אָרטאָגראַפיע אין אַ חודש צייט. אפילו דעם, וואָס קען גאָרנישט שרייבען. די עלטער שפּילט נישט קיין ראָלע. — זאַוואַדזקאַ 19, פראָנט, 1. שט.

פרייע פּאָסטענס

אַ יונגעל, וואָס איז פעהיג אין דער אייזען-בראַנזשע, ווערט דאָפּאָרט געזוכט. פּאָלודניאָווע 5, געלבאַרט. 5097

Ekspedjent do farbiarni, który zna branżę pończoszniczą potrzebny. Oferty sub. „N. Z." do adm. nin. pisma. 5085

לאָקאַלען

3 צימער און קיך מיט בעקוועהמליכקייטען ביליג צו פערמיטען, פאַבריקס-לאָקאַלען, סוטערינעס מיט קאָנצעסיעס, אויך אַ שטרימף-פאַבריק צו פערמיטען. שרודמיעסקאַ 56, ביים ווירט.

אָבצוגעבען פון באַלד אַ שטוב מיט אַ קיך, ווי אויך צו פערקויפען נעלעגענהייטליך אַנ'אָנשעכאָווע שלאָף-צימער. זיך צו ווענדען נאָוואָמיעסקאַ 18, וו. 36, 2. שטאָק. 5088

גלייך צו פערדינגען צוויי שיינע צימערן מיט אַלע בעקוועהמליכקייטען און טעלעפאָן. זשעראָמסקיעגאָ 3, פראָנט, 2. שטאָק, וואוינונג 6.

אַ בעקוועהם אָרט צו שלאָפען פאַר אַ יונגערמאַן איז אָפּצוגעבן. פּאָמאָרסקאַ 14 אָפּיצינע, 2. שט., ביי לאַסקי.

אַ ליכטיג בעקוועהם אָרט צו שלאָפען פאַר פרויענצימער ביי אָרענטליכע פאַמיליע. צעגעלניאַנאַ 38, וו. 24.

פערשידענעס

אַ 16-ער קעטעל-מאַשין אין גוטען צושטאַנד פּרייזווירדיג צו פערקויפען. צו ערפאַהרען ביי י. גרינשפּאַן, קילינסקיעגאָ 33. 5091

Energiczny prawnik poszukuje administracji domów, na żądanie może złożyć kaucję. Oferty sub Energiczny do administracji nin. pisma.

אַ פּאַלעסטינער בירגער קען מיטנעהמען אַ מיידעל נאָך ארץ-ישראל. — אָפּערטען אונטער „A. 2000" אין אַדמ. פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

Primeros

לעכער און געוואַלדריסען אין דאַמען און אין הערן-גאַרדעראָבען ווערען קינסטליך פערשטאָפּט, נישט צו דערקענען אויסגעפיהרט פון ערשטקל. פאַכלייט, זעהר ביליגע פּרייזען. באַד=לודקאַ 31 אין נייעם הויז, אין דער קונסט-שטאָפּער.

פאָקען-פּאַלטענס און זשרעבאַק-פּאַלטענס ווי אויך סקונקס קרעגען ביליג ביי Najtańsze źródło wyrobów futrzanych Brzezińska 25/27 (פראָנט-געוועלב)

אַ רעליגיעזער יוד קען בעקומען אַ איינרייזע-ערלויבניש נאָך ארץ-ישראל (מיט פרוי און קינדער). אָפּערטען אונטער „גוטע ערלעדיגונג" אין אַדמ. פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

ס'ווערט אָנגענומען טאַמבורירן-אַרבייט, ספּעציעל פּרוכת, מענטעלעך פאַר ספרי-תורות, ערשטקלאַסיג ביליג ביי ליפּפעלד, טראַוגוטאַ 11.

אַכטונג, הענטשקע- און סוועטער-פאַבריקאַנטען! מיר קראַצען (ראַהען) טענים-הענטשקעס, בערעלעך, שקאַרפּעטען, באַטובקעס. די אַרבייט ווערט באַלד אויסגעפערטיגט. ראָזענבערג, פּאָלודניאָווע 17.

Dr. **HELLER**

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט, זונטאָג פון 11—2 מיטאָג.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל. אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פּרייזען

Dr. med. **N. Kajzer**

ספּעצ. פאַר אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

וואוינט יעצט אויף

בזשעזשינער 24 (רוג מלינאַרסקאַ)

נעמט אָן פון 10—12 און פון 4—7 נ"מ

לעטשניצע-פּרייזען.

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע

אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג. בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. Jakób Handzel

ספּעציאַליסט אין אָרטאָפּעדיע (קראַנקהייטען פון ביינער און געלענקען, אָרטרעטיזם)

Sienkiewicza 20, tel. 141-41

נעמט אָן פון 4—6 נאָכמ.

Dr. med.

S. LIEBESKIND

Akuszer-Ginekolog

przeprowadził się na ul.

Andrzeja 2, tel. 216=66

przyjmuje od 4–6.

Dr. med.

A. KLESZCZELSKI

CHIRURG-UROLOG

ספּעציאַליסט פאַר האַרן, בלאָזע און נירען-קראַנקהייטען

Narutowicza 16 tel. 127-79

(Piłsudskiego 76)

נעמט אָן 4 ביז 6 אָוונט.

Dr. **E. Mortkowicz**

כירורג

האָט זיך איבערגעצויגען

אויף שרודמיעסקאַ 23

טעל. 123-27 נעמט אָן פון 1—3 און 5—7

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראָלאָג

ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנקהייטען

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

Hilde Handzel

ספּעציעלע ווינער היילגימנאַסטיק פאַר פערקרימונגען פון רוקען-ביין, שלעכט האַלטען זיך פון קינדער.

Sienkiewicza 20, tel. 141-41

ברוך-קראַנקע!!!

J. Rapaport

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט אין לאָדז, פון דעם איז גאַנץ פּוילן בעריהמטען ספּעציאַליסט אָרטאָפּעדע דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאָהר און איז געוואָרען אָנערקענט פון פיל בעוואוסטע פּראָפעסאָרען.

ברוך-ליידענדע! ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע גומי-הייל-באַנדאַזשען פון מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט בעזייטיגען אָהן שום אָפּעראַציע, ראַן ...

פאַר קאַליקעס, הויקערס און אַלערערט פעהלער פון גוף!

(Skrzywienie Kręgosłupa) ...

אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט, ווערען נאָר פון מיר פּערזענליך בעהאַנדעלט.

30 יעהריגע פּראַקטיק, פולע גאַראַנטיע!

ערמעסיגטע פּרייזען! טעטיג פון 9 פריה ביז 7 אָוו.

אַכטונג! אַכטונג!

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל=אַנשטאַלט אין לאָדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאַנק

אויף דעם וועג, נאָך דעם ווי איך בין באמת געראַטעוועט און געוואָרען געזונט ...

ה. גאָלדשמיד לאָדז, קילינסקיעגאָ 12. (—) 28/1 1934.

אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה

פאַר'ן טעקסט — פּרייטאָג און ערב-יו"ט — 24 גר. אין דער זייט שפּאַלטען

אין טעקסט — 40	68 —	4
נאָכ'ן טעקסט — 12	18 —	

ברייטער דער שטאַנדאַרט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

נעקראָלאָגען — 20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט שפּאַלטען)

קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנעמענטס-פּרייז:

אין לאָדז — 4 זלאָטעס אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקע — 1 דאָל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און פאַר מיין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיג. איז אָפען ביי טאָג און ביינאַכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman